

**SPRÁVA UNIVERZITNÍHO
KAMPUSU BOHUNICE**

Masarykova univerzita

Výsledky průzkumu využívání EIZ uživateli z CEITEC, FSpS, LF a PŘF

Úvod

V období od 22. 6. – 31. 7. 2015 probíhalo v Knihovně univerzitního kampusu Masarykovy univerzity (KUK) dotazníkové šetření na využívání elektronických informačních zdrojů (EIZ). V KUK se jednalo o první takto tematicky zaměřené šetření, jehož cílem bylo zjistit, které EIZ uživatelé z CEITEC, FSpS, LF, PŘF (obory v kampusu) využívají, jak často v nich vyhledávají či jakým způsobem k nim přistupují. Součástí dotazníku byly i otázky týkající se využívání citačních manažerů a různých vědeckých sociálních sítí či platform umožňujícím zpřístupňovat přehledy své vědecké i případně publikační činnosti.

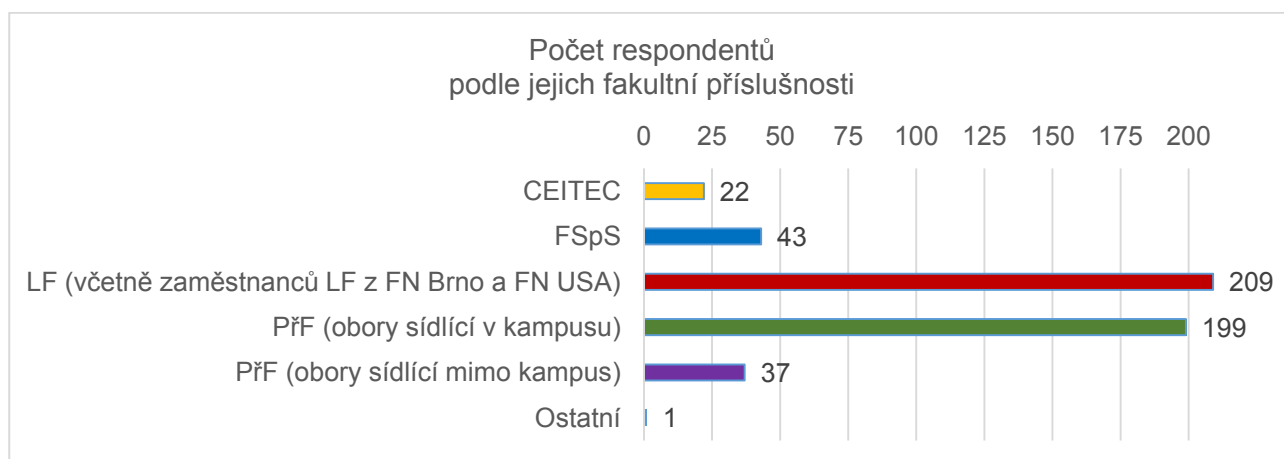
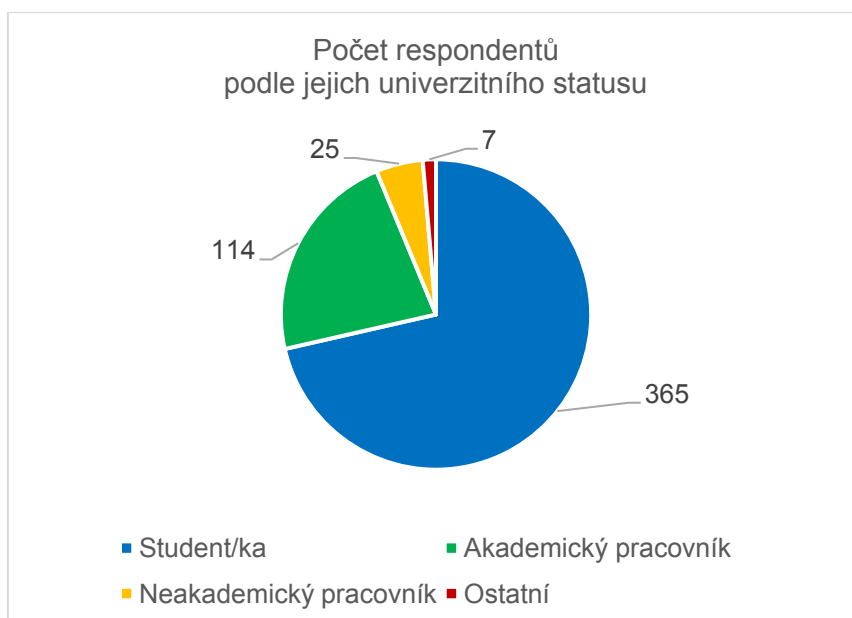
Dotazníkové šetření probíhalo pouze elektronickou formou prostřednictvím online dotazníku.

O zodpovězení dotazníku byly požádány osoby působící na LF, PŘF (chemie + biologická pracoviště v Univerzitním kampusu Bohunice), FSpS a CEITECu (cca 11,8 tis. osob), z nichž dotazník vyplnilo 511 respondentů, tj. návratnost dotazníku činila 4,3 %.

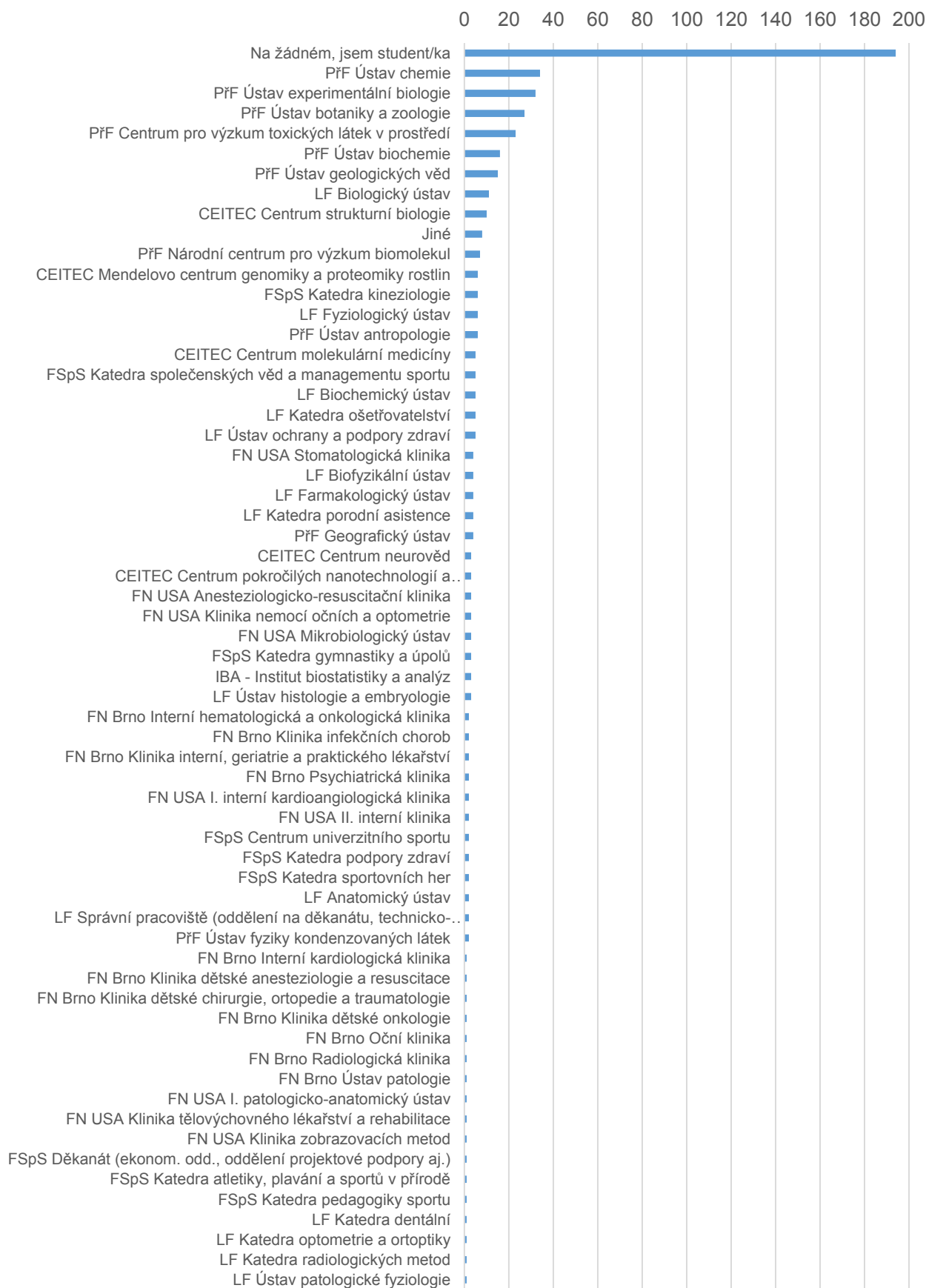
Uživatelé knihovny

Skupinu respondentů tvořili především studenti (71,4 %). Z hlediska fakultní příslušnosti převažovali mezi všemi respondenty osoby zejména fakult lékařské (40,9 %) a přírodovědecké (38,9 %).

Při vyhodnocování identifikačních otázek a otázek o využívání online platform na identifikaci autorovy publikační činnosti či akademických sociálních sítí se pracovalo s odpověďmi všech respondentů. V případě otázek týkajících se využívání elektronických informačních zdrojů (EIZ) byly vyhodnoceny odpovědi jen respondentů, kteří v úvodní části dotazníku uvedli, že EIZ využívají (355 osob). U respondentů, kteří EIZ nevyužívají (156 osob), byly pak zvlášť vyhodnoceny jejich odpovědi s odůvodněním nevyužívání EIZ.

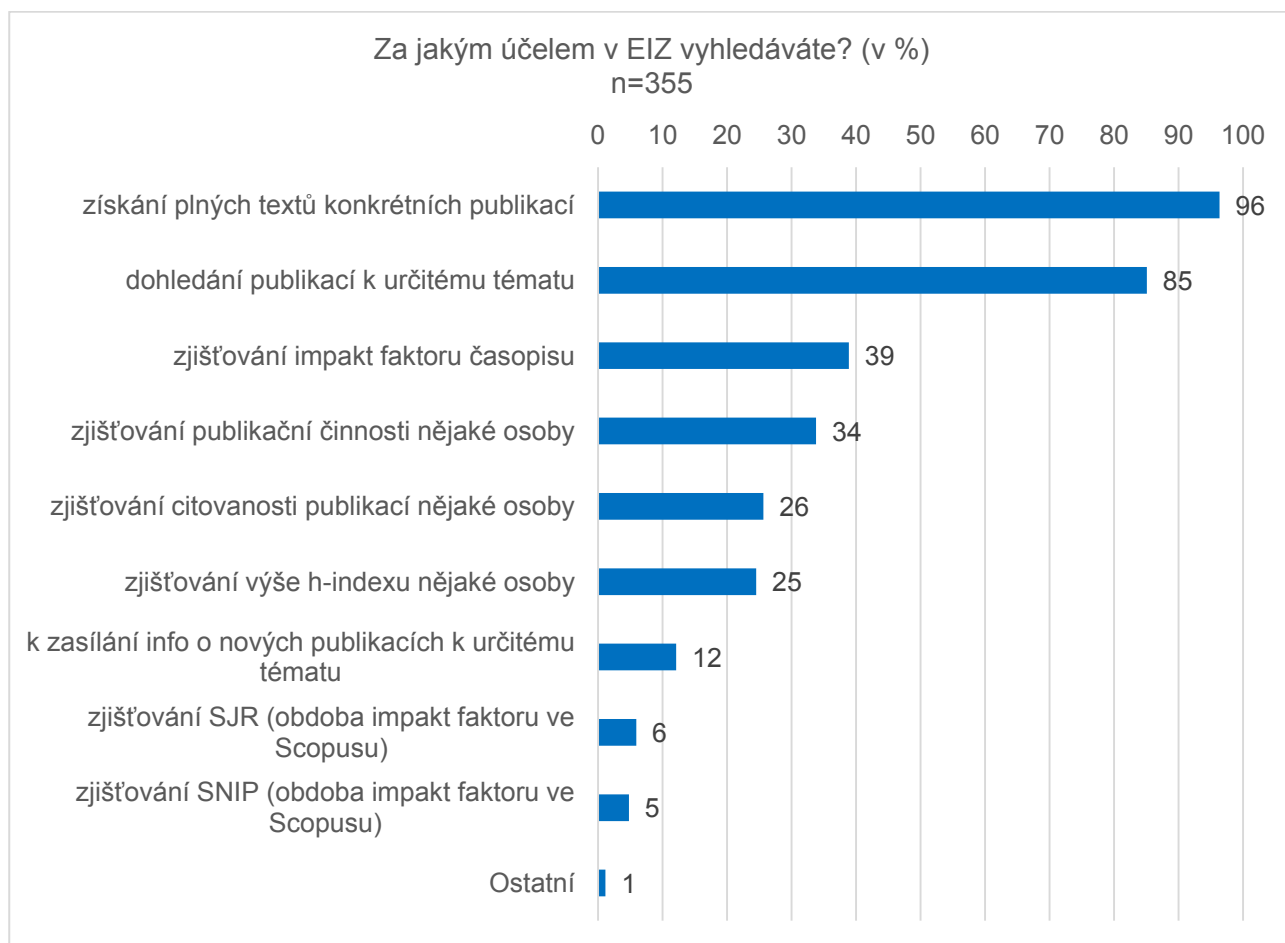
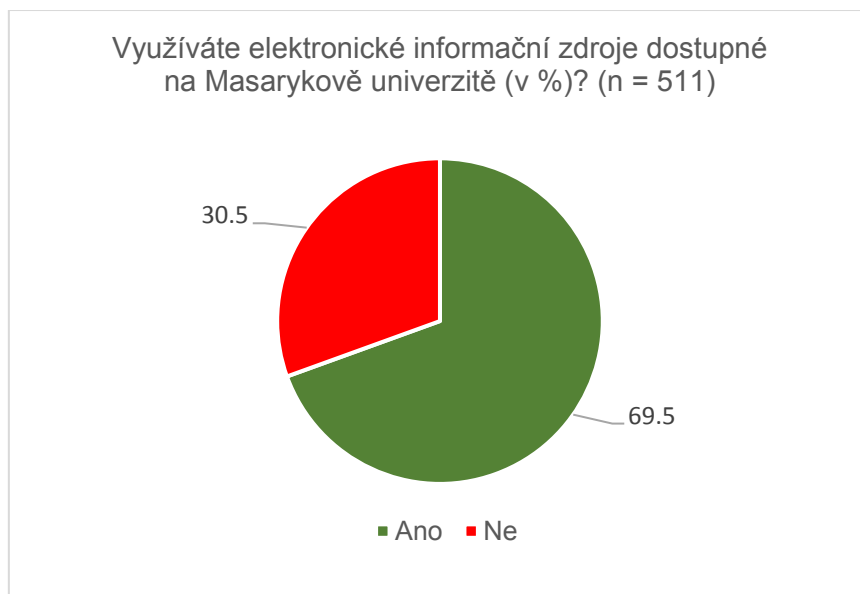

Počet respondentů podle jejich pracoviště

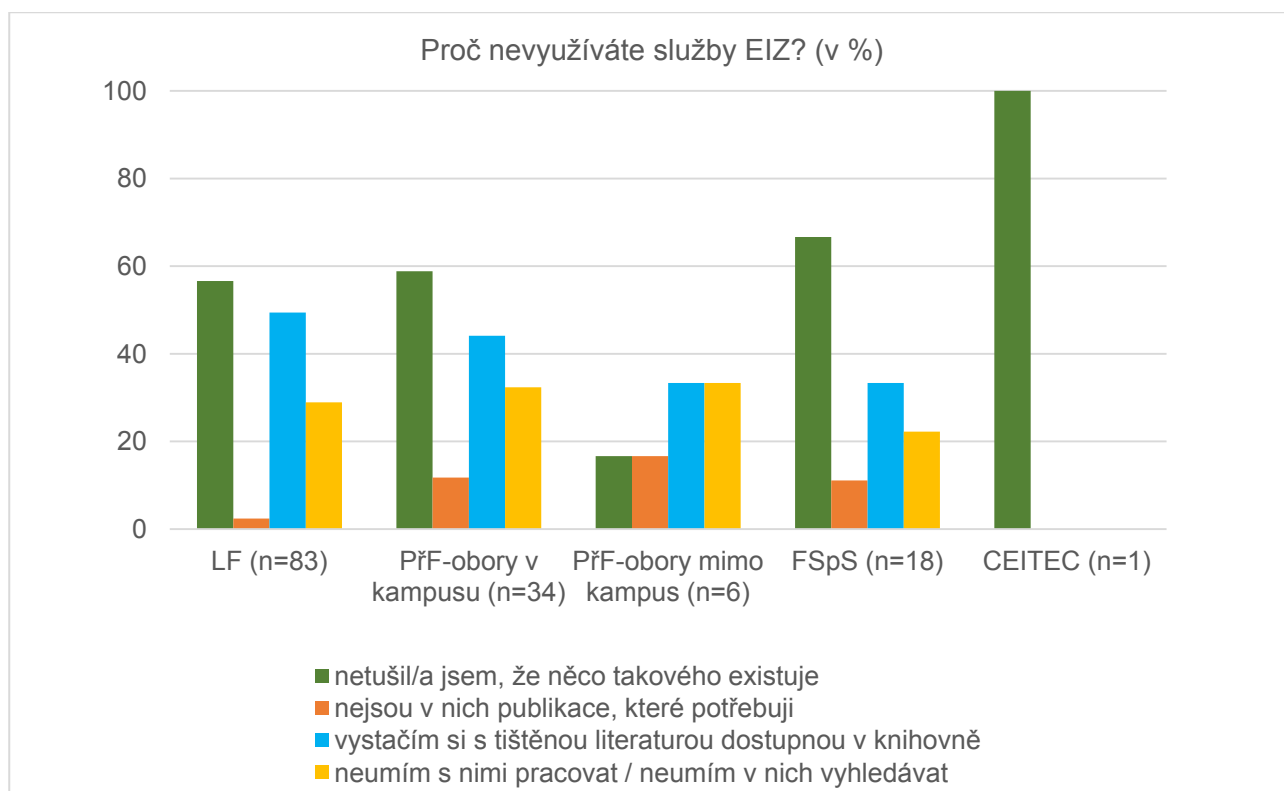
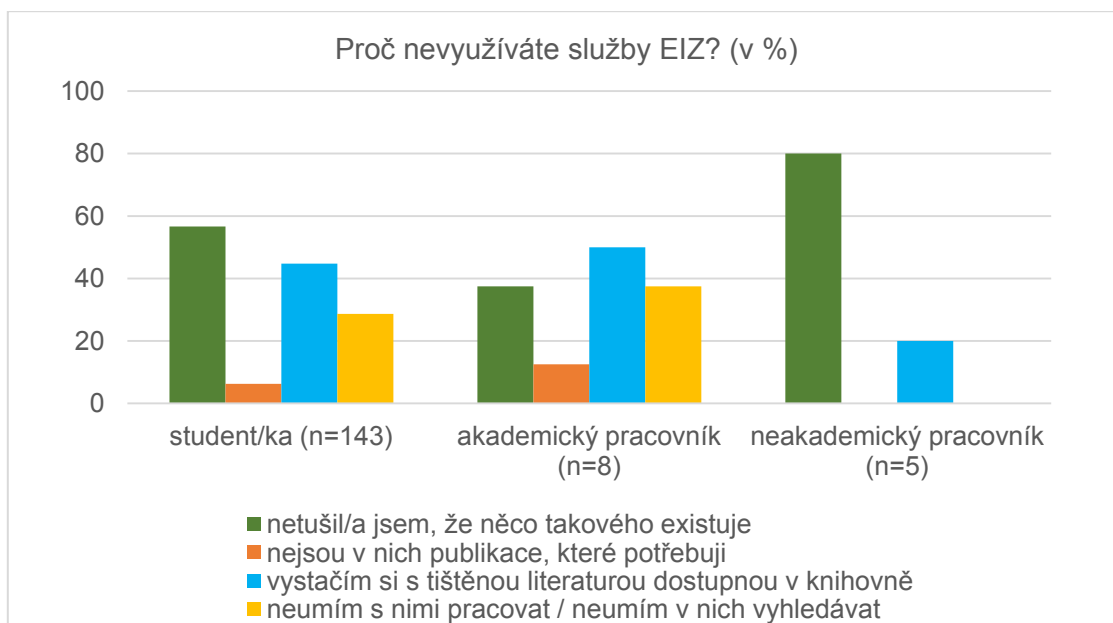
Úžívanost EIZ

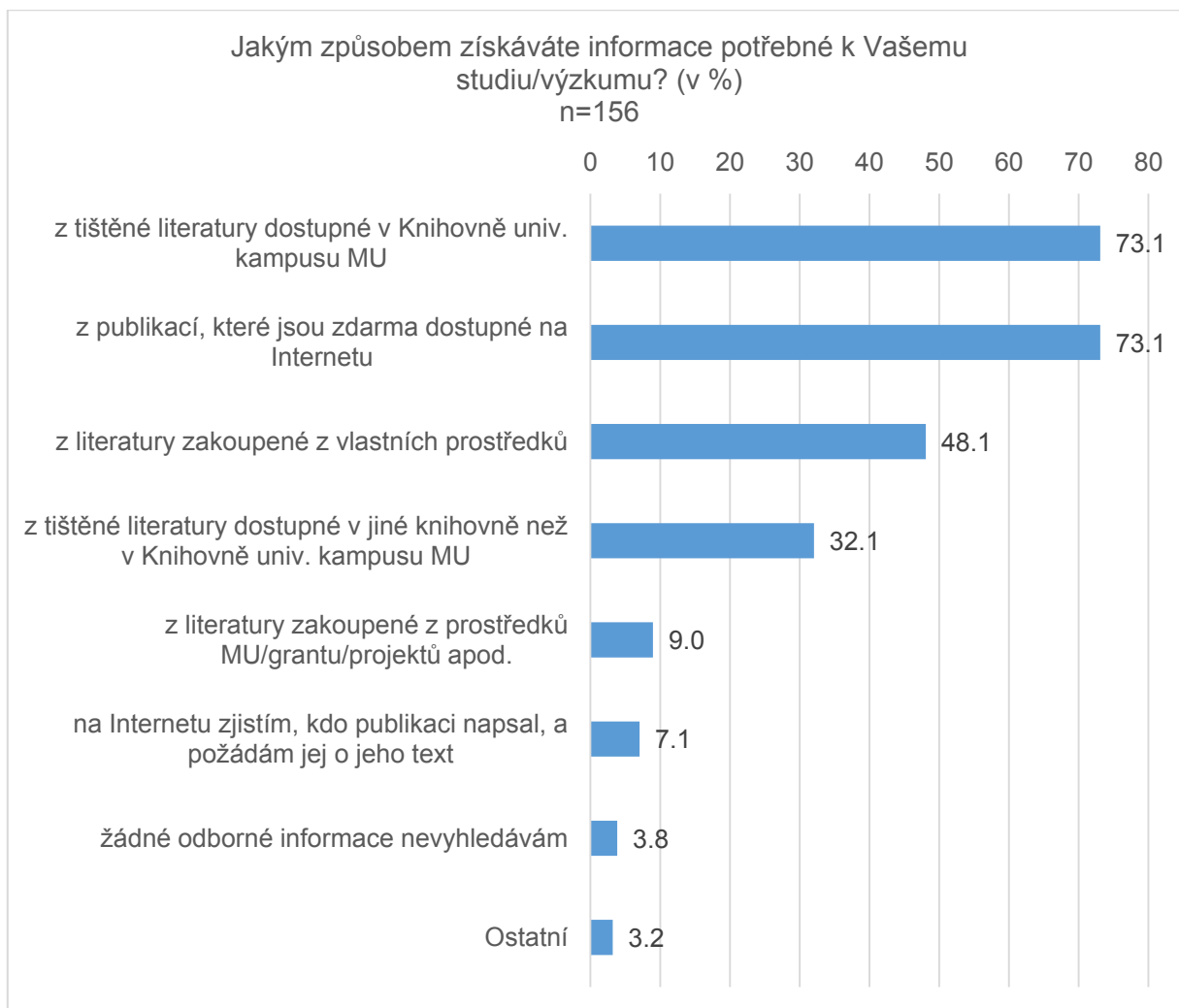
Zhruba dvě třetiny respondentů (69,5 %) uvedly, že některý z EIZ využívají, a to za zejména za účelem přístupu k plnému textu požadované publikace (96 %), vyhledávání publikací k určitému tématu (85 %), případně ke zjišťování impakt faktoru časopisu (39 %) či zjišťování publikační činnosti nějaké osoby (34 %).

Zbylá necelá třetina (30,5 %) respondentů jako důvod nevyužívání EIZ zejména uvedla, že nemá povědomí o existenci EIZ (56,4 %) nebo si vystačí s tištěnou literaturou dostupnou v knihovně (44,9 %). V komentářích 6 z 11 respondentů, kteří nevyužívají EIZ, uvedlo, že EIZ pro svou práci nepotřebují, jednotlivci pak zmínili dostupnost tištěných předplácených časopisů na pracovišti, preferenci tištěného zdroje, využívání zdrojů v druhém zaměstnání, nemožnost vše si stáhnout, neochotu seznámit se s možnostmi EIZ či dostupnost textů pouze v anglickém jazyce.

Respondenty, kteří o existenci EIZ nevěděli, byli zejména studenti a neakademickí pracovníci. Dovednost vyhledávat v EIZ postrádají bez rozdílu fakultní příslušnosti respondenti zejména z řad akademických pracovníků a studentů, kteří si zároveň nejvíce vystačí s tištěnou literaturou v knihovně. Jako způsob získávání informací potřebných ke studiu/výzkumu tito respondenti v 73,1 % případů uvedli literaturu dostupnou v Knihovně univerzitního kampusu MU a na Internetu, téměř polovina (48,1 %) pak studuje z literatury zakoupené z vlastních prostředků.

EIZ využívané aktivními uživateli

V otázce využívání konkrétních EIZ respondenti napříč z jednotlivých institucí shodně uváděli jako jedny z nejužívanějších databází báze Web of Science a Scopus. Ve volbě dalších databází se již promítly odlišné oborové potřeby, kdy kupříkladu osoby z CEITEC, FSpS a LF volily Medline PubMed, osoby z CEITEC a PŘF označily SpringerLink apod.

V komentářích pak 22 respondentů uvedlo, že využívají např. i tyto zdroje:

American Society for Microbiology – <http://www.asm.org/>

Basic Local Alignment Search Tool – <http://blast.ncbi.nlm.nih.gov/Blast.cgi>

CRCnetBase FOODnetBASE – http://www.crcnetbase.com/page/food_science_ebooks

ExpASY Bioinformatics Resource Portal – <http://www.expasy.org/>

Plant Cell (web časopisu částečně v režimu Open Access) – <http://www.plantcell.org>

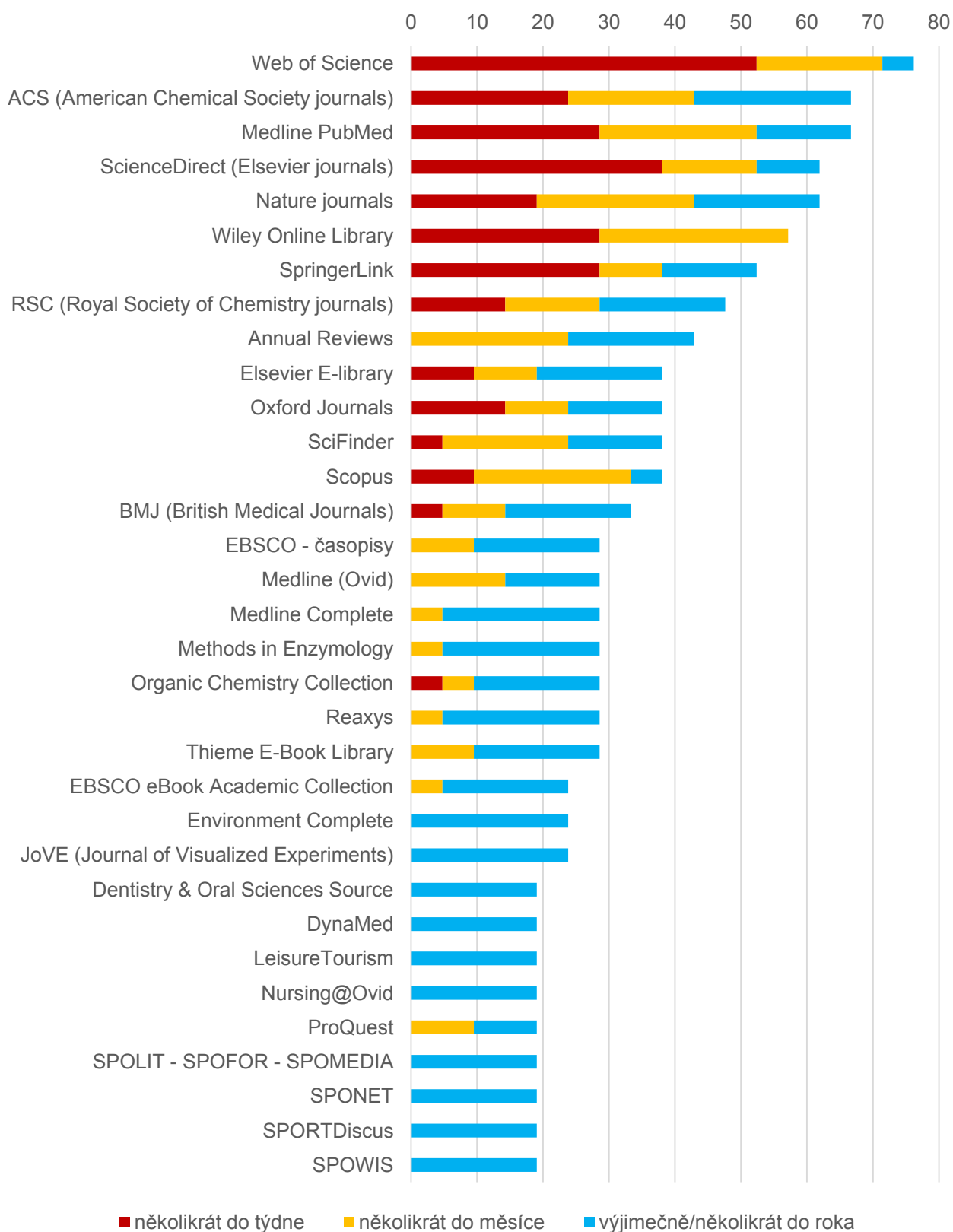
Plant Physiology (web časopisu částečně v režimu Open Access) – <http://www.plantphysiol.org/>

Toxnet (Toxicology Data Network) – <http://toxnet.nlm.nih.gov/>

Na následujících stranách jsou grafické přehledy preferovaných EIZ uživateli podle jejich fakultní příslušnosti.

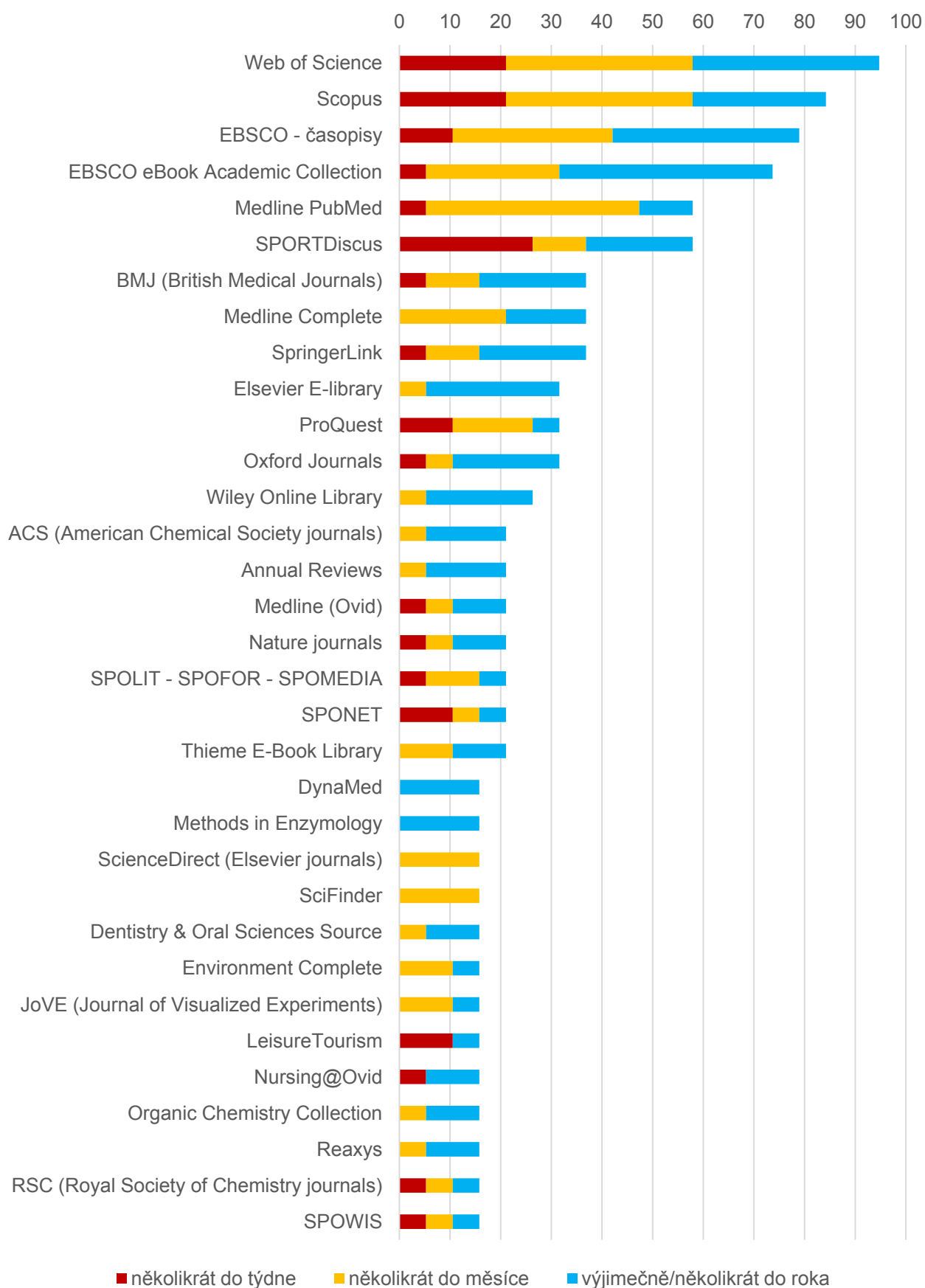
CEITEC - Jak často ve Vámi užívaných EIZ hledáte (v %)

n = 21

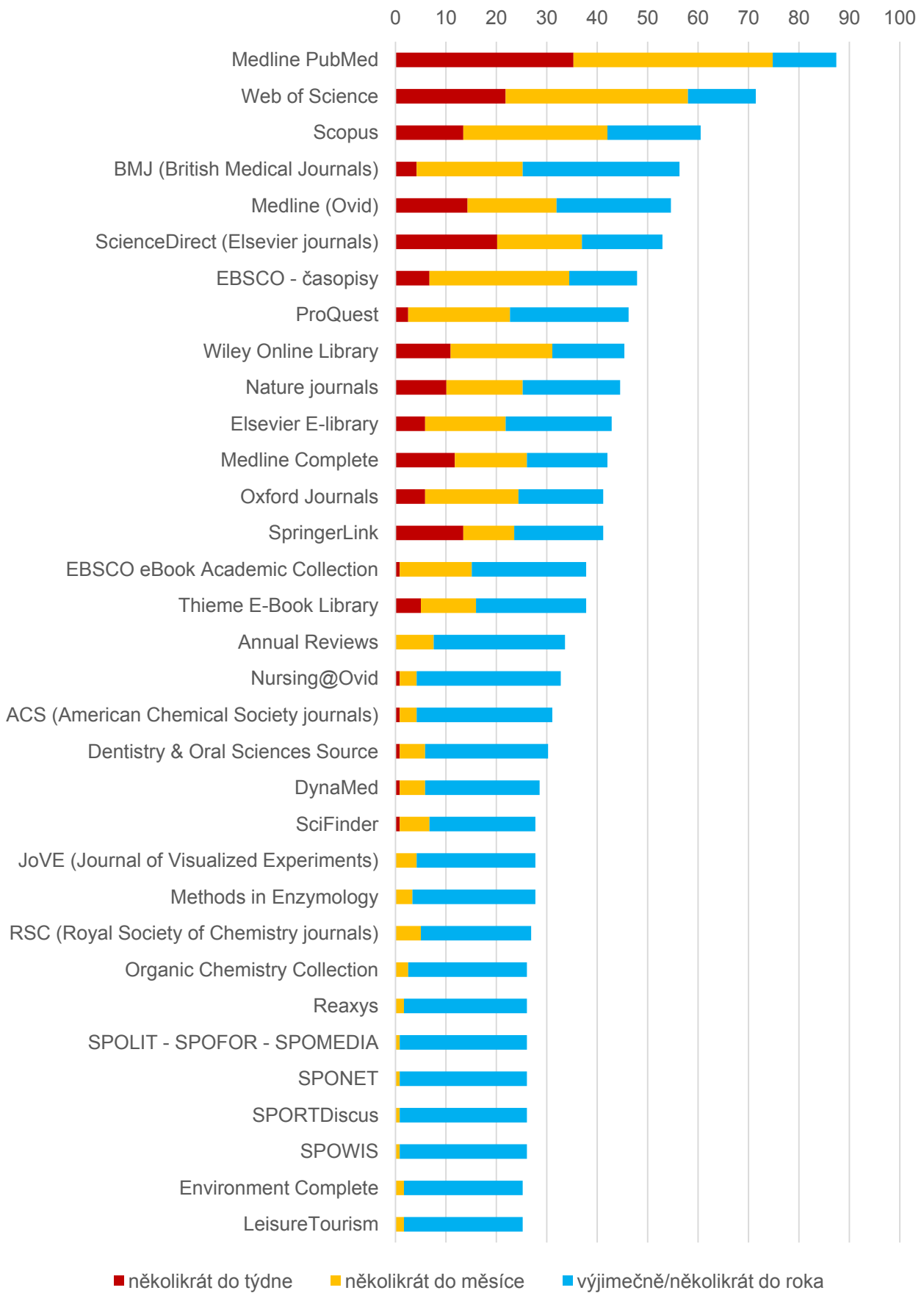

FSpS - Jak často ve Vámi užívaných EIZ hledáte (v %)

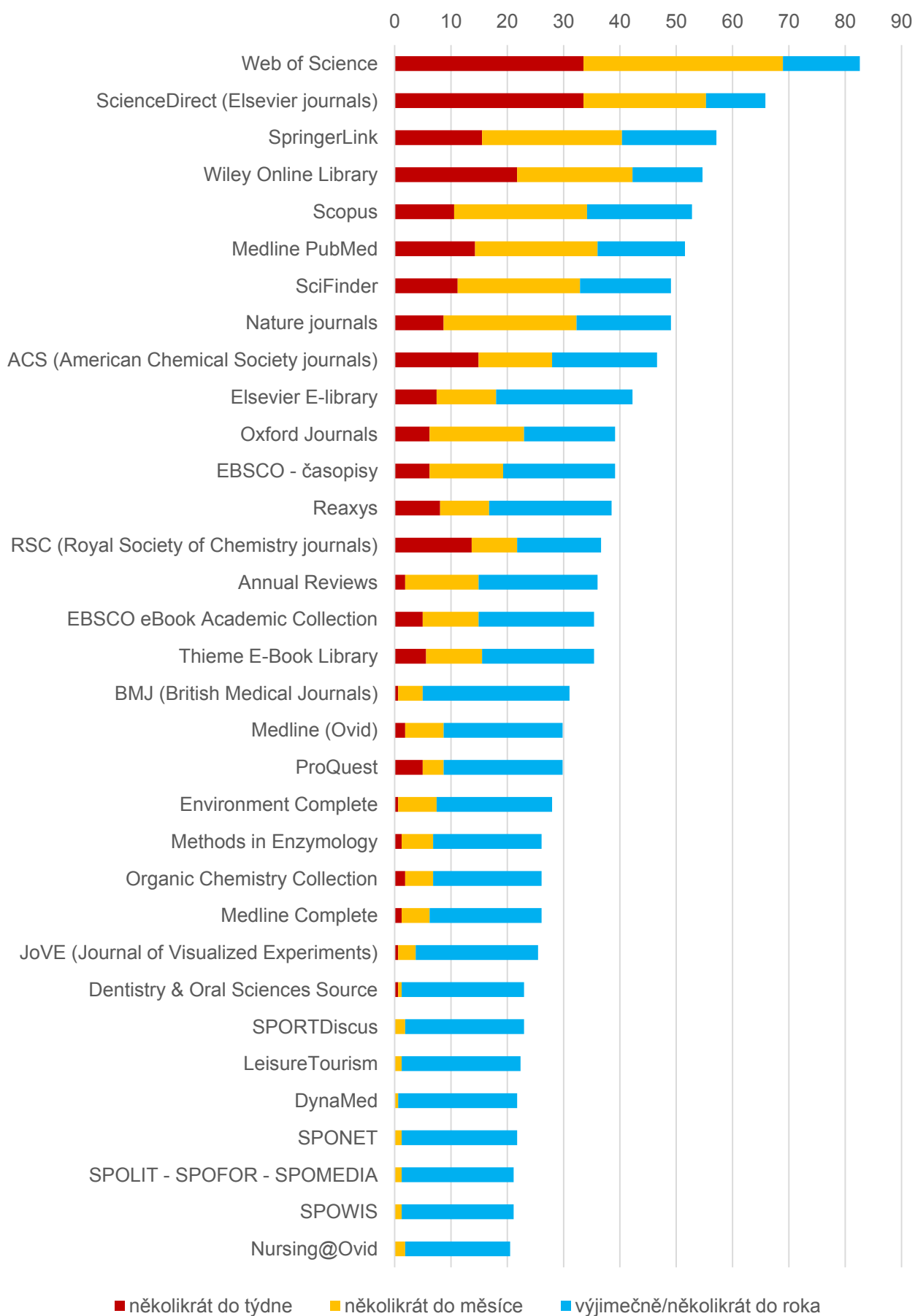
n = 19

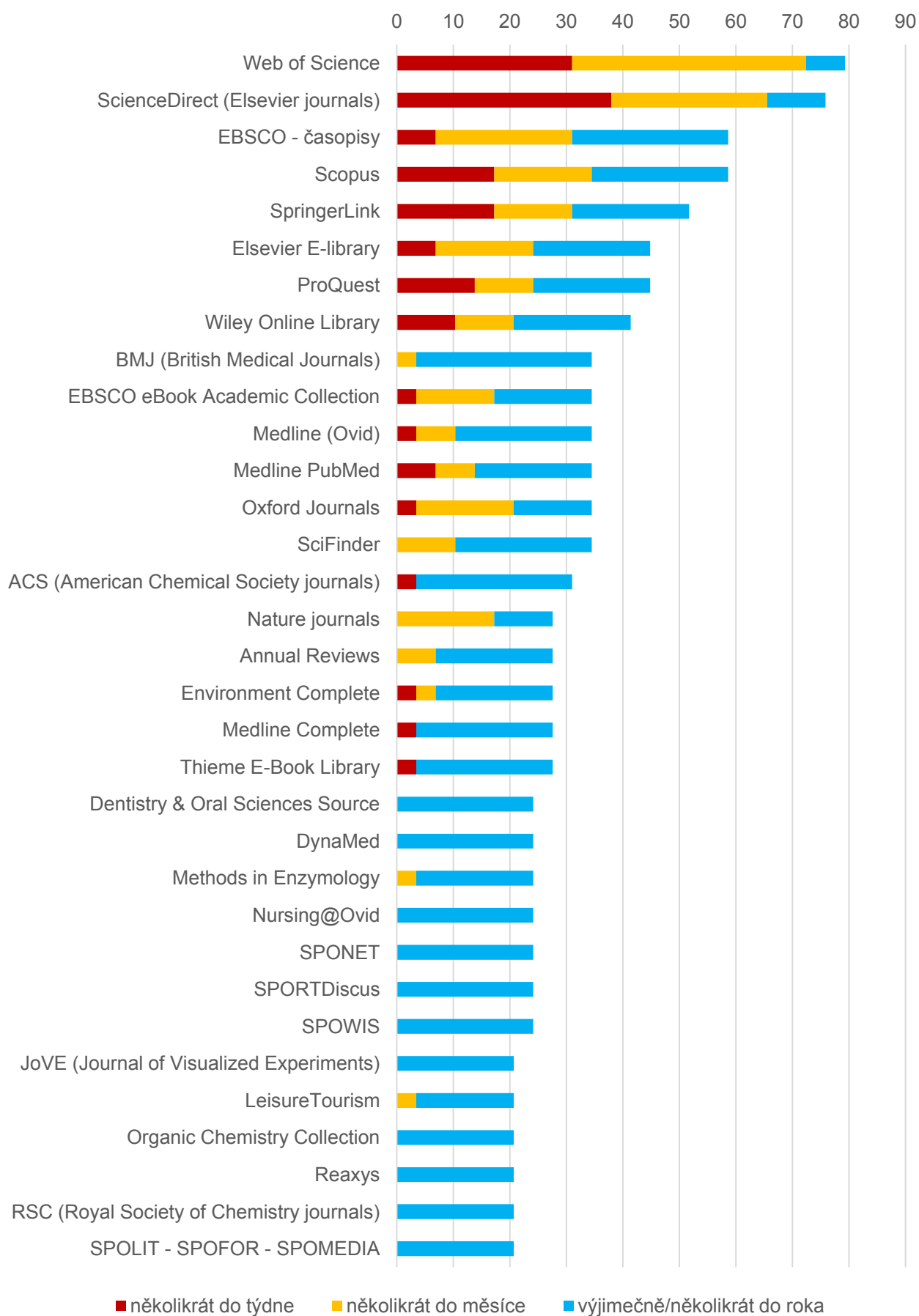
LF - Jak často ve Vámi užívaných EIZ hledáte (v %)
n = 119

PřF (obory v kampusu) - Jak často ve Vámi užívaných EIZ hledáte (v %)
n = 161

PřF (obory mimo kampus) - Jak často ve Vámi užívaných EIZ hledáte (v %)
n = 29

Po otázce na využívání vyjmenovaných EIZ měli respondenti možnost uvést zdroje nebo časopisy, které na MU postrádají. Z 15 respondentů, kteří nějaký postrádaný zdroj uvedli, dva zmínili časopisy společnosti The Royal Society (<https://royalsociety.org/journals/>) a vydavatelství Taylor & Francis, ve zbylých případech postrádali příslušné zdroje informací jednotlivci. Z 31 respondentů, kteří postrádají nějaký časopis, tři zmínili tituly Cell, Science a Synlett, dva uvedli časopisy Carcinogenesis a JAMA.

Komentář KUK: MU má zakoupen přístup k základním multioborovým zdrojům, jako jsou citační databáze Web of Science a Scopus, časopisecké kolekce ScienceDirect, Wiley Online Library, SpringerLink atd. Tyto zdroje také patří mezi nejvyužívanější napříč jednotlivými pracovišti. Potvrzuje se, že se jedná o nezbytný základ pro naplnění potřeb uživatelů, který aktuálně MU pokrývá (přístup k těmto zdrojům je řešen formou celorepublikových konsorcií a lze očekávat zachování přístupu i v následujících letech).

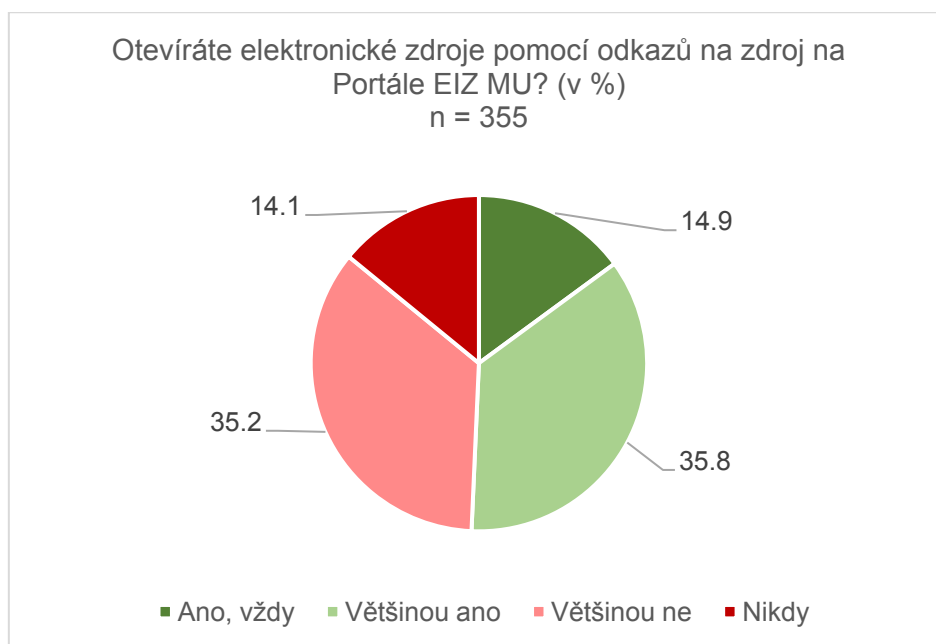
Vyjma multioborových zdrojů využívají jednotlivá pracoviště také specifické oborové zdroje. Na lékařské fakultě je nejvyužívanějším zdrojem bibliografická databáze Medline PubMed. Tato databáze nenabízí primárně plné texty, ty jsou však dostupné v databázi Medline Complete hrazené z projektu MedInfo nebo samostatnými předplatnými časopisů atd. V případě přírodovědných oborů, jejichž pracoviště sídlí v kampusu, je k jimi preferovaným zdrojům Nature Journals, SciFinder, ACS Journals zajištěn přístup do r. 2017, respektive v rámci povinné udržitelnosti projektů OP VaVpl do r. 2019.

Pokud se jedná o respondenty v komentáři uvedené zdroje, které postrádají, vyjádřením k nim naleznete v Příloze 1 na s. 23. Na tomto místě jen upozorníme, že zjistit dostupnost časopisu v online nebo tištěné podobě a online knih lze pomocí vyhledávače Discovery, respektive jeho sekce *Seznam dostupných časopisů a knih (A-Z)* (viz odkaz v záhlaví vyhledávače na <http://discovery.muni.cz>). V případě nalezení časopisu se zobrazí přehled zdrojů s přístupnými ročníky, kliknutím na příslušný odkaz daný zdroj otevřete. Je-li u některého zdroje uvedeno embargo, znamená to, že ročníky z uvedeného období v embargo nejsou dostupné. Jestliže je odkaz nefunkční nebo avizovaný zdroj není dostupný, informujte správce EIZ na eiz@muni.cz. Pakliže časopis (či Vámi požadovaný ročník) není předplácen, vyhledejte si na Internetu jeho webovou stránku a ověřte, není-li v režimu Open Access, tj. zdarma dostupný. V případě že není a není k zapůjčení v žádné z brněnských knihoven, požádejte o kopii požadovaného článku prostřednictvím meziknihovni výpůjční služby (na web KUK v sekci Potřebuji publikaci - Objednat z jiné knihovny (MVS)).

Přístup k EIZ z Portálu EIZ MU

V oblasti způsobu, jakým uživatelé přistupují k jednotlivým EIZ, uvedla polovina respondentů (50,7 %), že prostřednictvím odkazů dostupných na Portále elektronických informačních zdrojů MU (<http://ezdroje.muni.cz>).

K vlastnímu Portálu EIZ MU se v komentářích vyjádřilo 20 respondentů, z nichž 7 je s portálem spokojeno, zatímco 3 považují portál za nepřehledný se starým designem, jednotlivci pak zmínili problémy s připojením ke zdrojům z tohoto portálu.

Komentář KUK: Skutečnost, že téměř polovina uživatelů nepoužívá odkazy k otevření EIZ, považujeme na znepokojivou, protože v případě některých databází má MU pro přístup k předplaceným časopisům a kni-

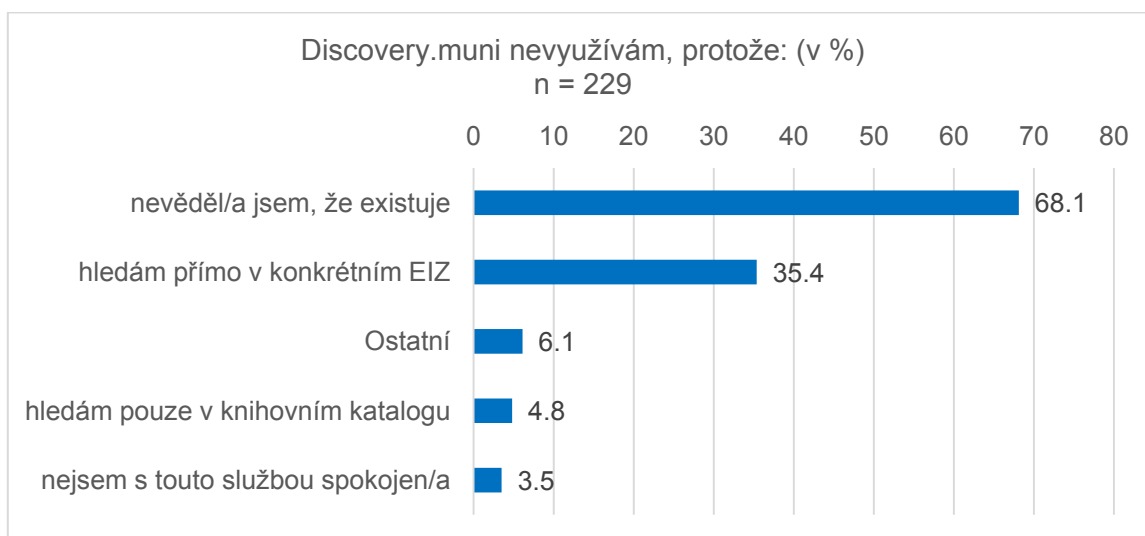
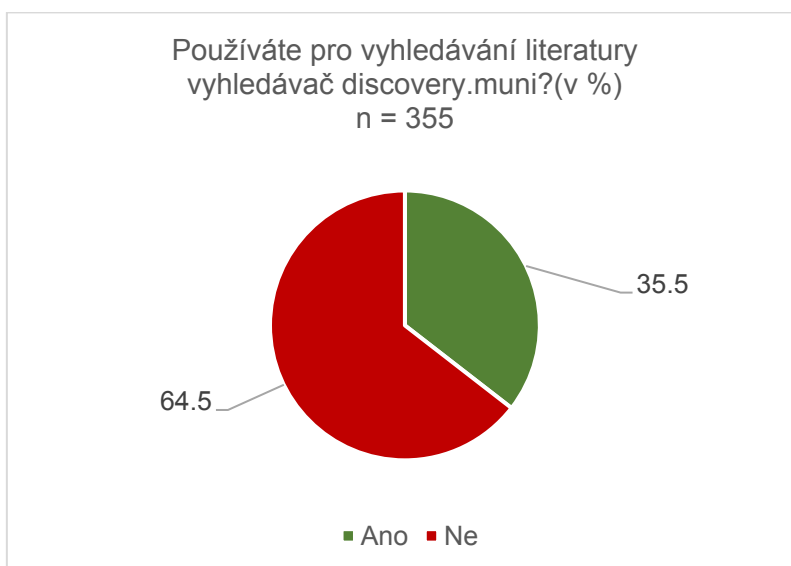
hám vlastní odkaz zajišťující databázi identifikaci uživatele jako osobu z MU, zatímco odkaz nalezený prostřednictvím internetového prohlížeče tak neučiní. Příkladem takové databáze je Medline PubMed, v níž uživatel, který si nastavil vzdálený přístup a otevřel databázi pomocí odkazu nalezeného např. Googlem, nebude mít 100% funkční linkovací službu LinkSource. Doporučujeme proto všem zásadně otevírat EIZ pomocí odkazů na Portále EIZ MU (<http://ezdroje.muni.cz>).

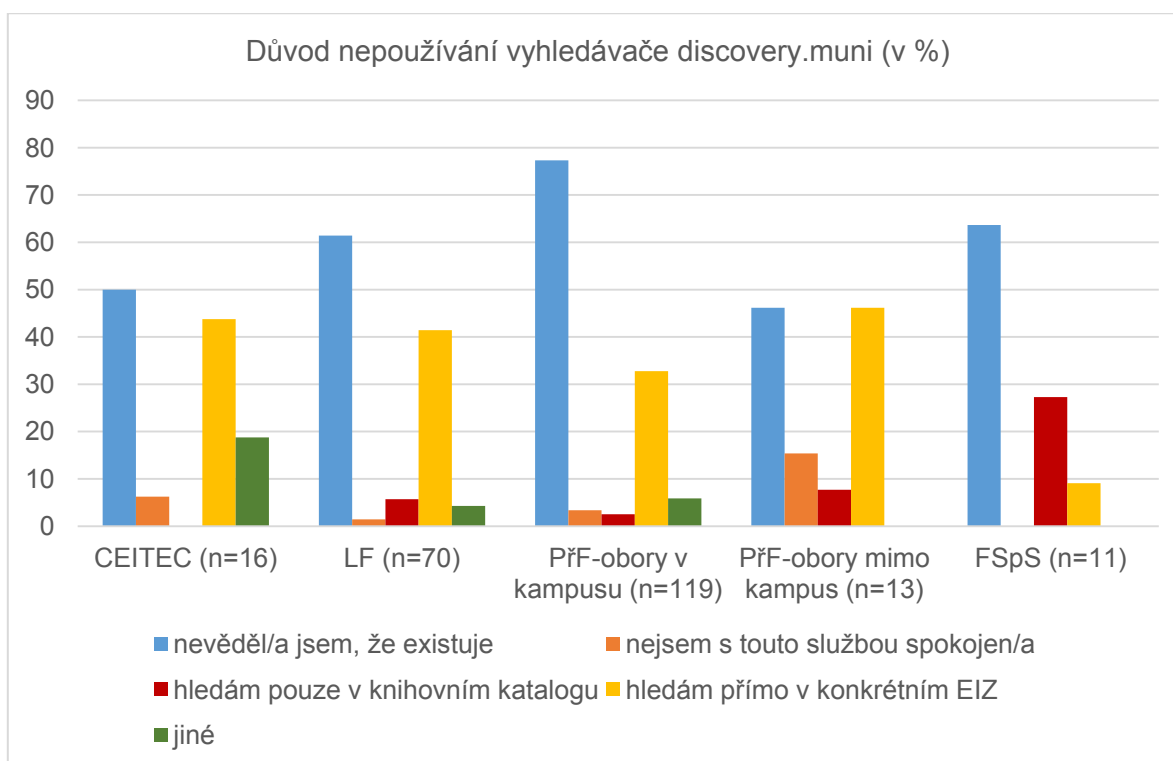
Pokud se jedná připomínky k portálu či přístupu k EIZ obecně, odpovědi na konkrétní podněty jsou uvedeny v příloze 2 tohoto vyhodnocení. Na tomto místě jen reagujeme na stížnosti na zastaralý design Portálu EIZ MU tím, že podle nám dostupných informací z Knihovnicko-informačního centra MU, které portál spravuje, je plánován redesign portálu souběžně s redesignem webu MU.

Využívání vyhledávače DISCOVERY.MUNI

Téměř dvě třetiny respondentů (64,5 %) nevyužívají vyhledávač discovery.muni (<http://discovery.muni>) při vyhledávání odborných informací, a to především proto, že jej neznají (68,1 %) nebo preferují vyhledávání přímo v konkrétním zdroji (35,4 %). Další analýzou důvodů nevyužívání discovery.muni se potvrdilo, že o jeho existenci nevědí respondenti napříč fakultami.

V komentářích vysvětlujících příčinu nespokojenosti s vyhledávačem discovery.muni 2 respondenti uvedli nefunkční odkaz na plný text u nalezeného záznamu, 2 respondenti požadovali, aby linkovací služba bez mezikroku přímo zobrazila stránku s článkem či časopisem, 2 respondenti projevili nespokojenost bez udání konkrétní příčiny, jeden respondent vznesl požadavek, aby součástí discovery.muni byl přehled napojených EIZ, a jeden si stěžoval na embargo u zdrojů znemožňujících přístup k aktuálním číslům časopisů.

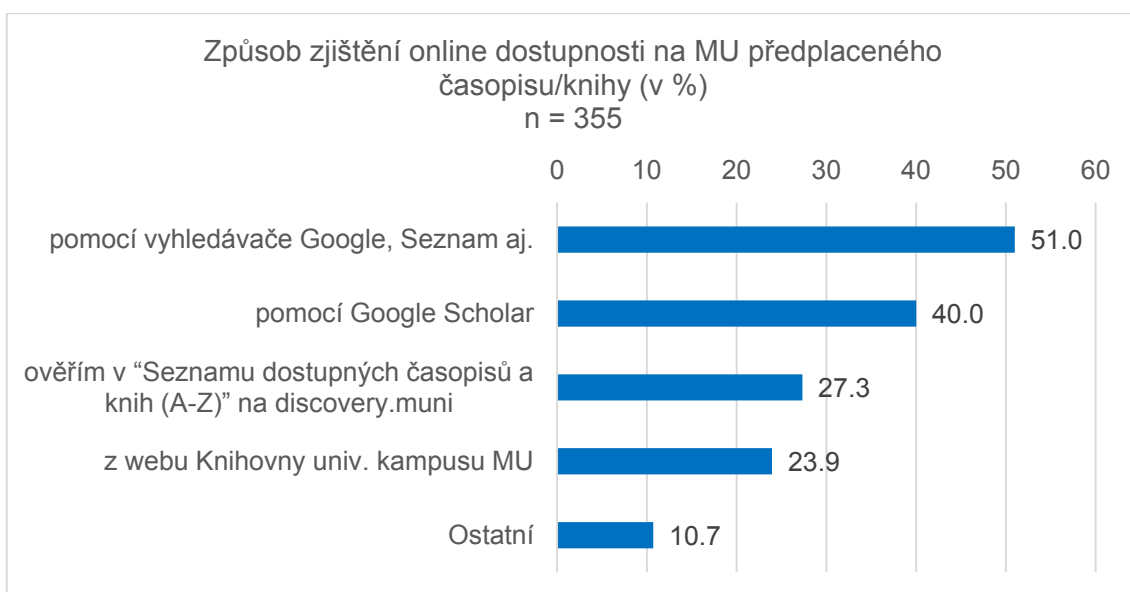
Komentář KUK: Nízké využívání vyhledávače discovery.muni je pro nás nepříjemným překvapením. V první řadě proto, že jde o systém umožňující komfort vyhledávat z jednoho rozhraní záznamy a pomocí linkovací služby i plné texty uložené v [cca 75 % databází dostupných na MU](#) včetně stěžejních zdrojů typu Web of Science, Scopus, Medline PubMed, ScienceDirect, SpringerLink, ProQuest, Wiley Online Library. Nepříjemným překvapením jsou tyto výsledky i proto, že od počátku r. 2014, kdy byl vyhledávač discovery.muni na MU zprovozněn, KUK o tomto systému opakovaně informovala své uživatele prostřednictvím hromadných e-mailů, newsletteru KUK, webu KUK, profilu knihovny na Facebooku, vzdělávacích kurzů či v případě LF i letáčků zasláných na všechny ústavy a kliniky LF. V těchto informačních kampaních bude KUK samozřejmě nadále pokračovat, přičemž plánuje zahájení osobnější kampaně na seznámení s discovery.muni formou přímých nabídek školení o discovery.muni pracovištím v kampusu a pracovištím LF MU ve FN Brno a FN u sv. Anny.

V souvislosti s připomínkami k discovery.muni v komentářích reagujeme takto:

- Při zjištění nějakého problému v discovery.muni je třeba o tom informovat správce vyhledávače na adrese eiz@muni.cz. Odkazy linkovací služby na plné texty jsou vytvářeny systémově a chyba se samozřejmě může vyskytnout, pokud však na ni uživatel neupozorní, jen těžko se odhalí.
- Přehled zdrojů napojených na discovery.muni je zmíněn již výše, každopádně podnět k přidání tohoto seznamu přímo do vyhledávače discovery.muni předáme správcům tohoto vyhledávače stejně jako podnět na zjednodušení linkovací služby, aby bez mezikroku se stránkou informující, ve kterých zdrojích je hledaná publikace dostupná, se otevřela buď přímo stránka článku, nebo alespoň stránka časopisu.
- Embargo na přístup k aktuálním ročníkům souvisí s omezenými finančními možnostmi MU či jejich fakult, kdy ne vždy jsou prostředky na uhrazení předplatného všech časopisů. V každém případě bibliografické záznamy bez plných textů jsou v databázích dostupné a v případě potřeby lze požadovaný článek sehnat prostřednictvím placené [meziknihovní výpůjční služby](#), kterou poskytuje každá z knihoven MU. Pakliže určité pracoviště z CEITEC, FSpS, LF a PřF (obory v kampusu) má finanční prostředky na předplatné požadovaného časopisu, je třeba to spolu se způsobem hrazení sdělit Mgr. Kahounové (kahounova@ukb.muni.cz), která zjistí cenu předplatného a zajistí jeho objednání.

Způsob zjišťování dostupnosti časopisu/knihy

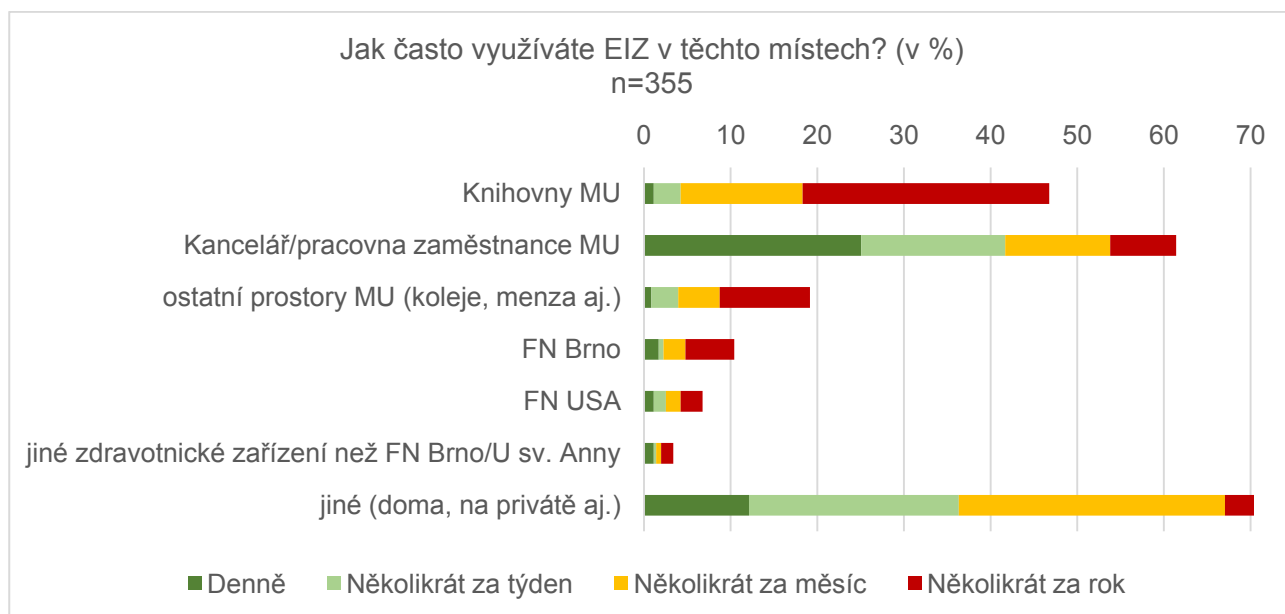
Na otázku, jakým způsobem uživatelé zjišťují dostupnost plného textu časopisu nebo knihy, polovina (51 %) respondentů uvedla internetový vyhledávač typu Google, Seznam aj., více jak třetina (40 %) volila Google Scholar. Možnost ověření dostupnosti časopisu/knihy prostřednictvím seznamu dostupného v discovery.muni vybrala zhruba čtvrtina respondentů (27,3 %).

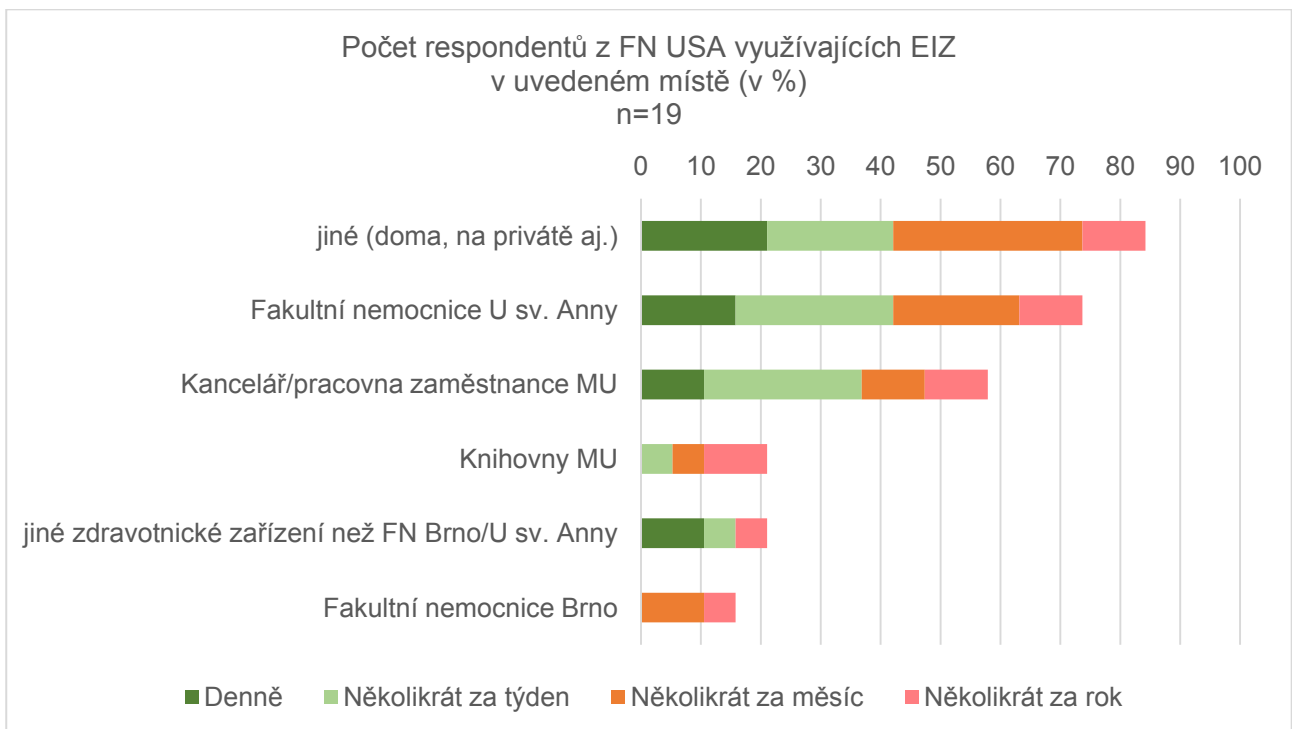
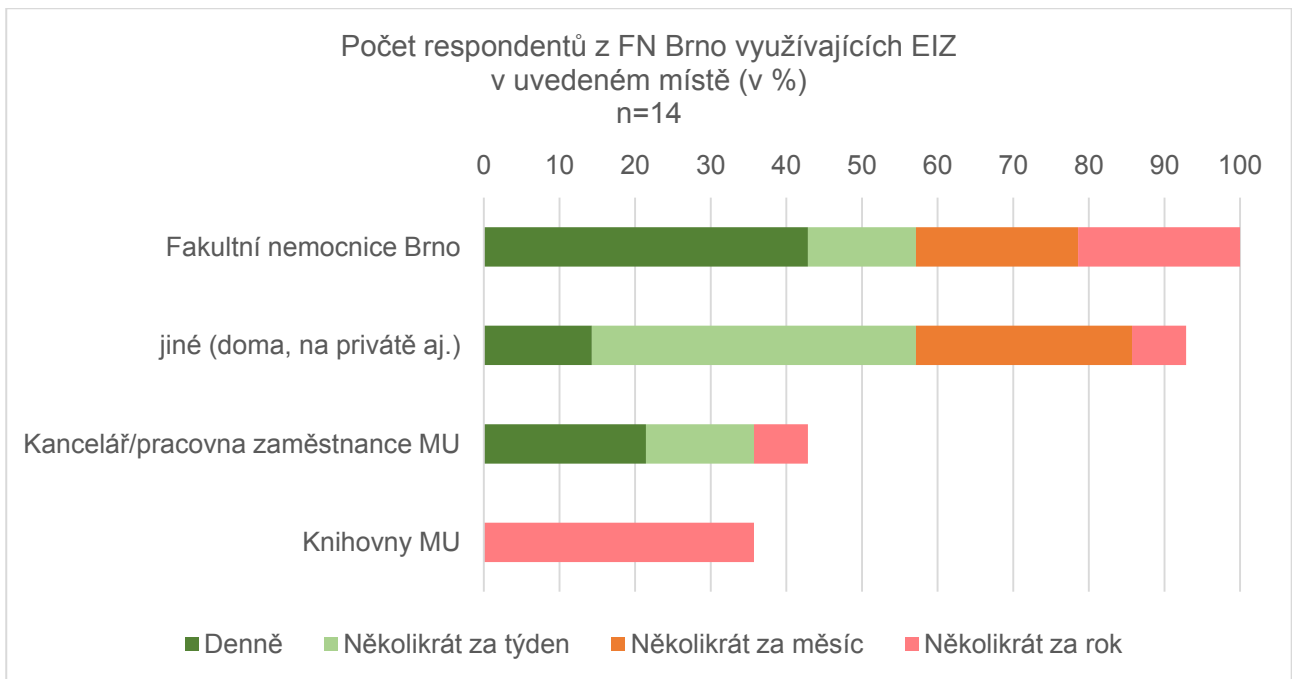
Komentář KUK: Chápeme, že uživatelé při dohledávání plného textu využívají zvláště vyhledávač Google. Musíme však upozornit, že nevýhodou Google i Google Scholar je nejednoznačnost, které EIZ do svého vyhledávání zahrnuje a s jakou rychlostí se nově vydané publikace uživatelům takto zpřístupní. Proto pro skutečně aktuální přehled dostupných tištěných a online časopisů a online knih na MU doporučujeme využívat discovery.muni (<http://discovery.muni.cz>), který je denně aktualizován a v jehož sekci *Seznam dostupných časopisů a knih (A-Z)* s jistotou zjistíte, které publikace jsou v online podobě dostupné. Navíc na rozdíl od Google a Google Scholar discovery.muni umožňuje zpřesnění vyhledávání podle typu publikací (knihy, časopisy, vědecké, populárně-naučné apod.), vydavatele, zdali publikace byly recenzované apod.

Místo a způsob přístupu k EIZ

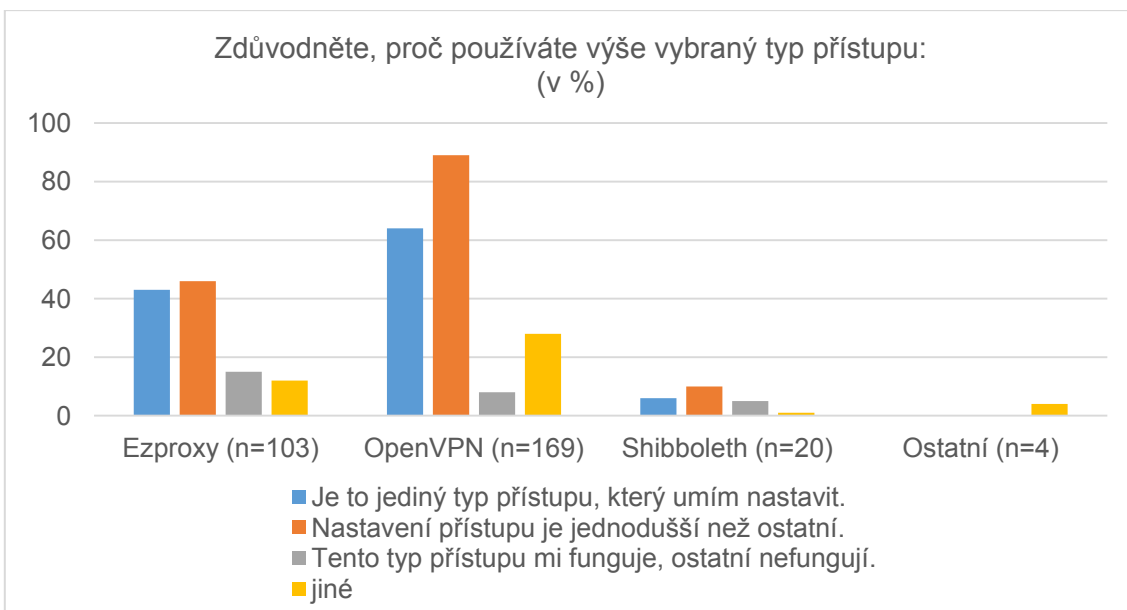
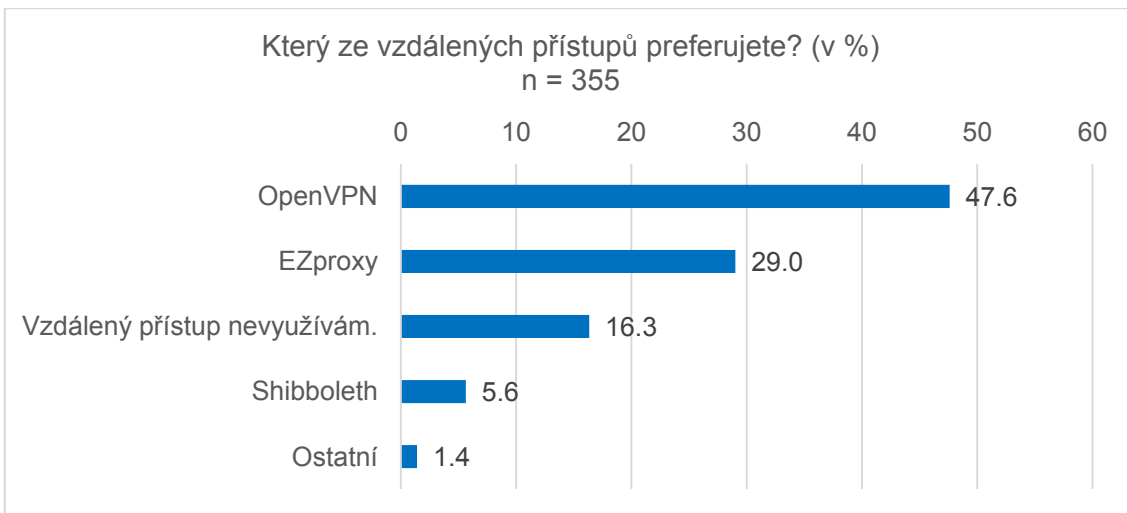
Pokud se jedná o místa, ze kterých uživatelé využívají EIZ, jsou jimi zejména domov (82,5 %), pracovní (61,4 %) a knihovny MU (46,8 %).

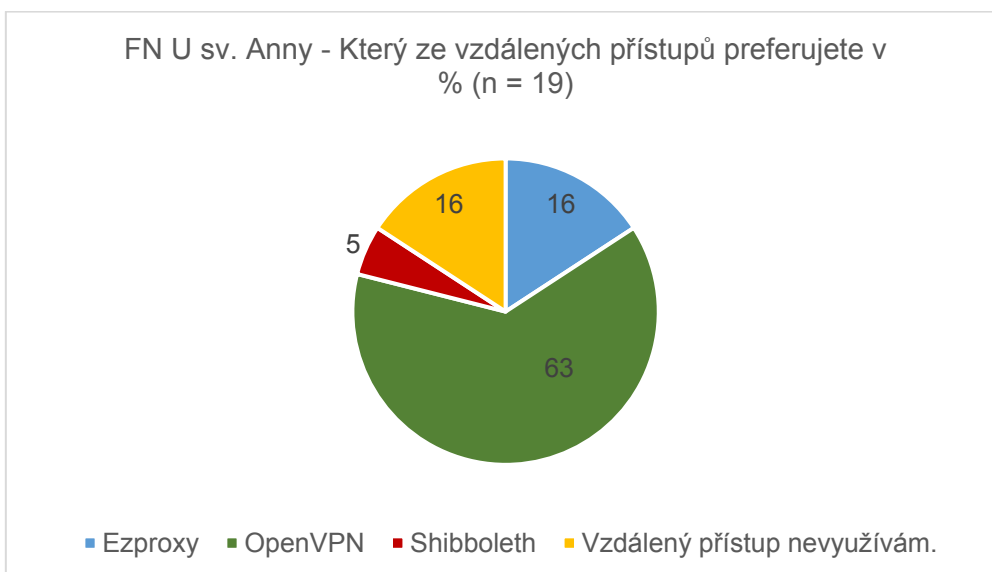
Z důvodu využívání EIZ uživateli z FN Brno a FN USA na jejich pracovištích, která jsou mimo počítačovou síť MU, bylo u této skupiny respondentů navíc detailněji zjišťováno, odkud k EIZ přistupují. Jak se ukazuje, respondenti z FN Brno a FN USA nejvíce využívají EIZ z domácího počítače, zatímco ve využití EIZ z pracovních počítačů mají mírnou převahu respondenti z FN Brno.

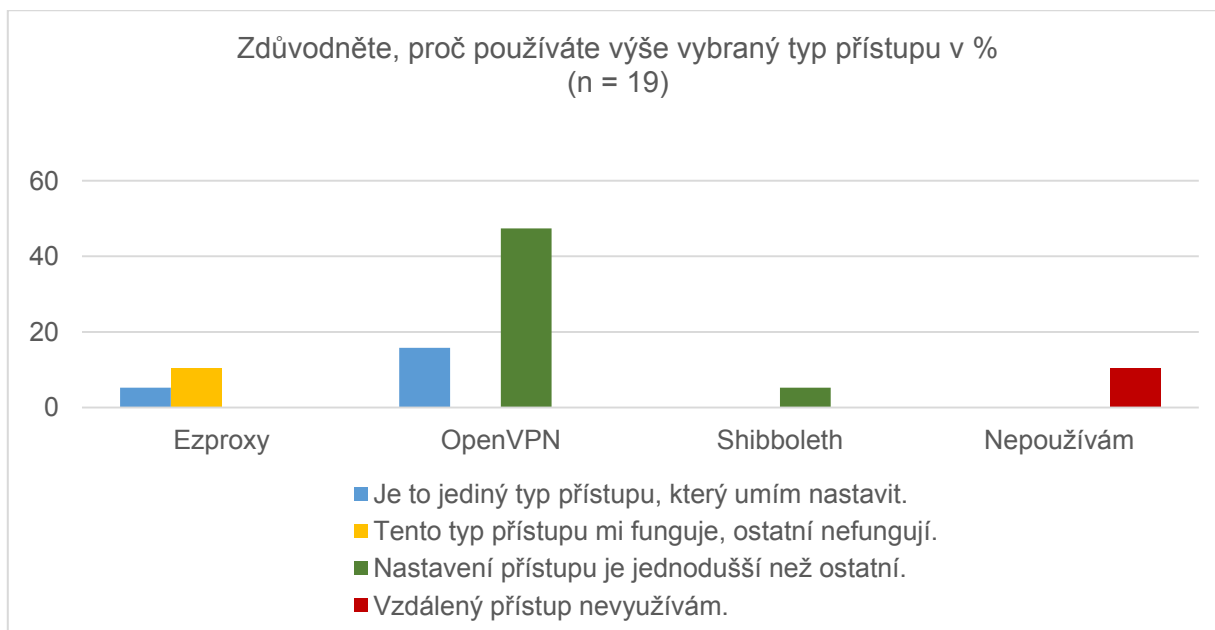

V případě vzdáleného přístupu k EIZ z počítačů mimo síť MU téměř polovina uživatelů (47,6 %) preferuje připojení přes OpenVPN, téměř třetina pak EZproxy (29 %) jako uživatelsky nejjednodušší způsoby. V komentářích se ke vzdálenému přístupu vyjádřilo 18 respondentů, z nichž 8 vyjádřilo spokojenost, zbylých 7 buď obecně, nebo konkrétněji specifikovali příčinu své nespokojenosti. Sumarizace jejich připomínek s reakcemi KUK je v příloze 2 na s. 27.

Vzhledem k dlouhodobým technickým obtížím s umožněním přístupu uživatelům z FN USA k EIZ MU byly kromě celkových zjištění navíc analyzovány zvláště odpovědi těchto uživatelů. Z jejich odpovědí vyplývá, že preferují přístup přes OpenVPN kvůli jeho jednoduššímu nastavení.

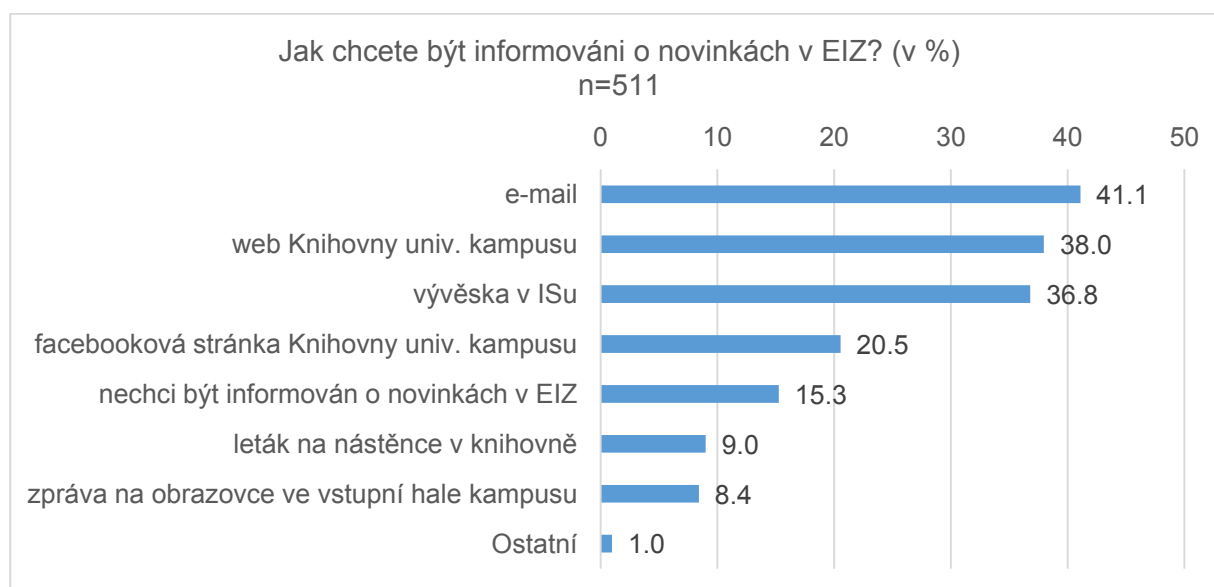

Komentář KUK: Je potěšující zprávou, že většina uživatelů využívá EIZ mimo svá pracoviště a je tedy schopná si nastavit vzdálený přístup. Stejně tak je potěšující zjištění, že nejrozšířenějším vzdáleným přístupem je OpenVPN, které je doporučováno správcem EIZ MU z Knihovnicko-informačního centra MU. Naopak ne právě potěšujícím zjištěním je většinová preference přístupu přes OpenVPN u uživatelů z FN USA, kteří bohužel kvůli zabezpečení počítačové sítě ve FN USA nemohou tento typ přístupu na pracovišti využívat. Od svého vzniku v r. 2007 se KUK společně s FN USA snažily nalézt technické řešení, které by to umožňovalo, ale vždy se objevil nějaký nový technický problém. Bohužel proto uživatelé z FN USA nemohou na svých pracovištích využívat jimi preferovaný přístup přes OpenVPN, ale musejí se přihlašovat k EIZ přes EZproxy. Pro efektivní využití EIZ bez nutného opakujícího se přihlášení přes EZproxy do každé databáze zvlášť proto doporučujeme uživatelům z FN USA, aby z počítačů na svých pracovištích vyhledávali prostřednictvím discovery.muni. O [konkrétním postupu](#) již byli e-mailem informováni všichni zaměstnanci LF působící ve FN USA v únoru 2015.

Požadovaný způsob informování o EIZ

Na otázku, jakým způsobem chtějí být uživatelé informováni o novinkách v oblasti EIZ, více jak třetina respondentů (36,8 – 41,1 %) preferuje zaslání zprávy e-mailem, vyvěšení zprávy na webu Knihovny univerzitního kampusu či vývěsce v Informačním systému MU. Necelá čtvrtina (20,5 %) zvolila možnost zprávy na facebooku Knihovny univ. kampusu.

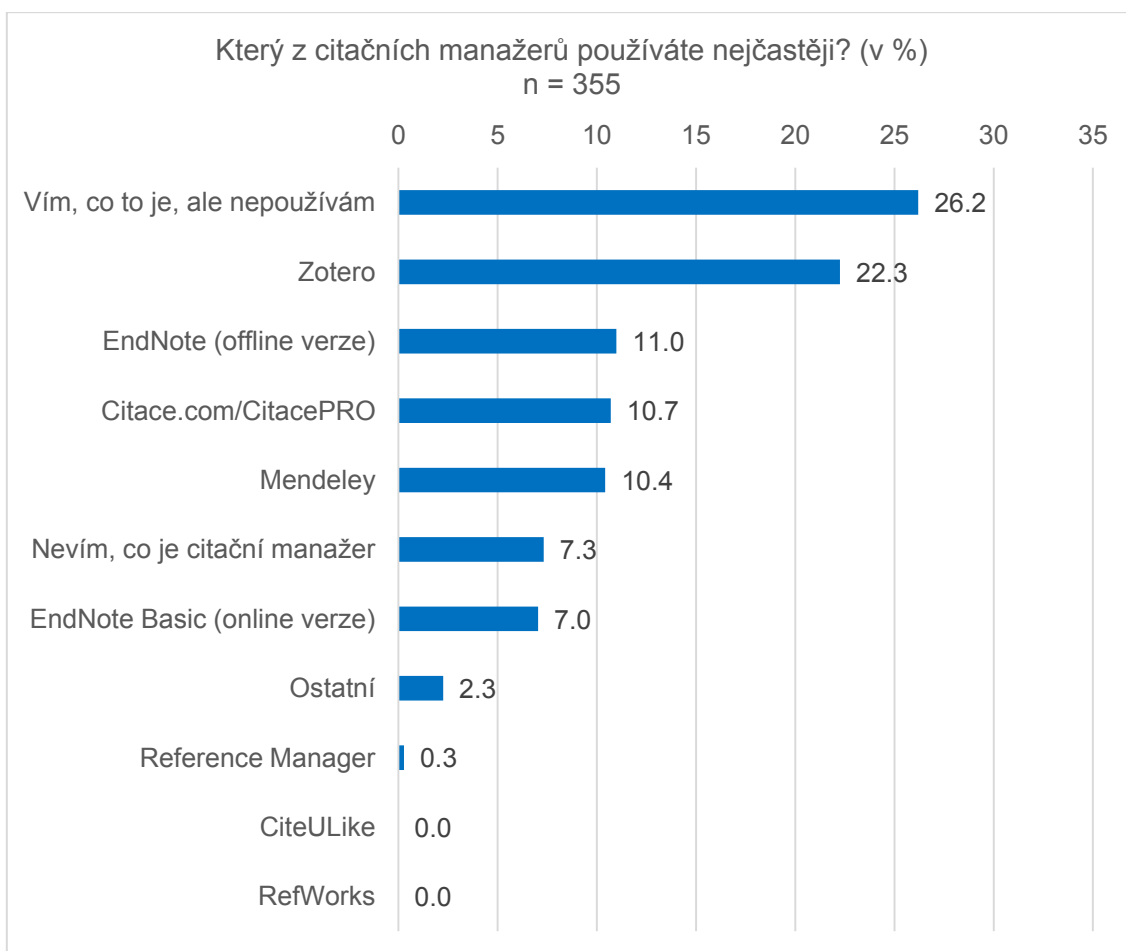
Komentář KUK: E-mail a web dlouhodobě patří mezi základní informační kanály, kterými uživatele informujeme o novinkách EIZ. V případě e-mailu se jedná zejména o informování uživatelů, kteří se na <https://kuk.muni.cz/eiz> přihlásili k odběru novinek. Všechny uživatele informujeme e-mailem pouze u velmi významných zdrojů (např. Nature) nebo při zaslání nepravidelného Newsletteru KUK, neboť si uvědomujeme, že už tak jsou uživatelé zahlceni jinou poštou. Z výsledků pro KUK vyplývá, že bude třeba více pracovat s vývěskou v ISu.

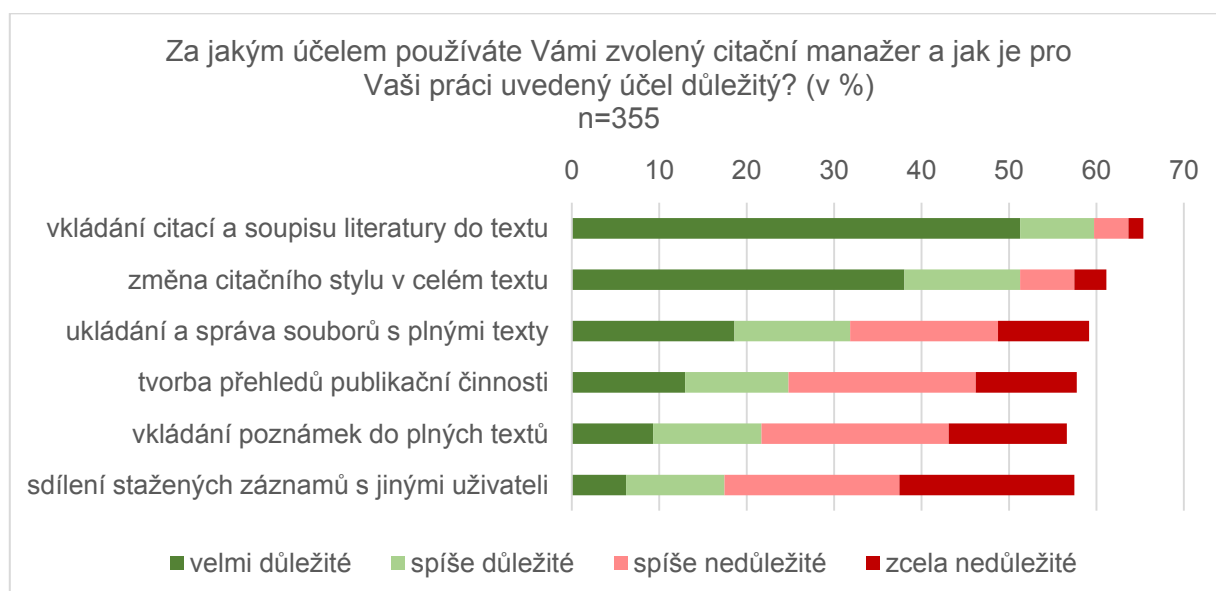
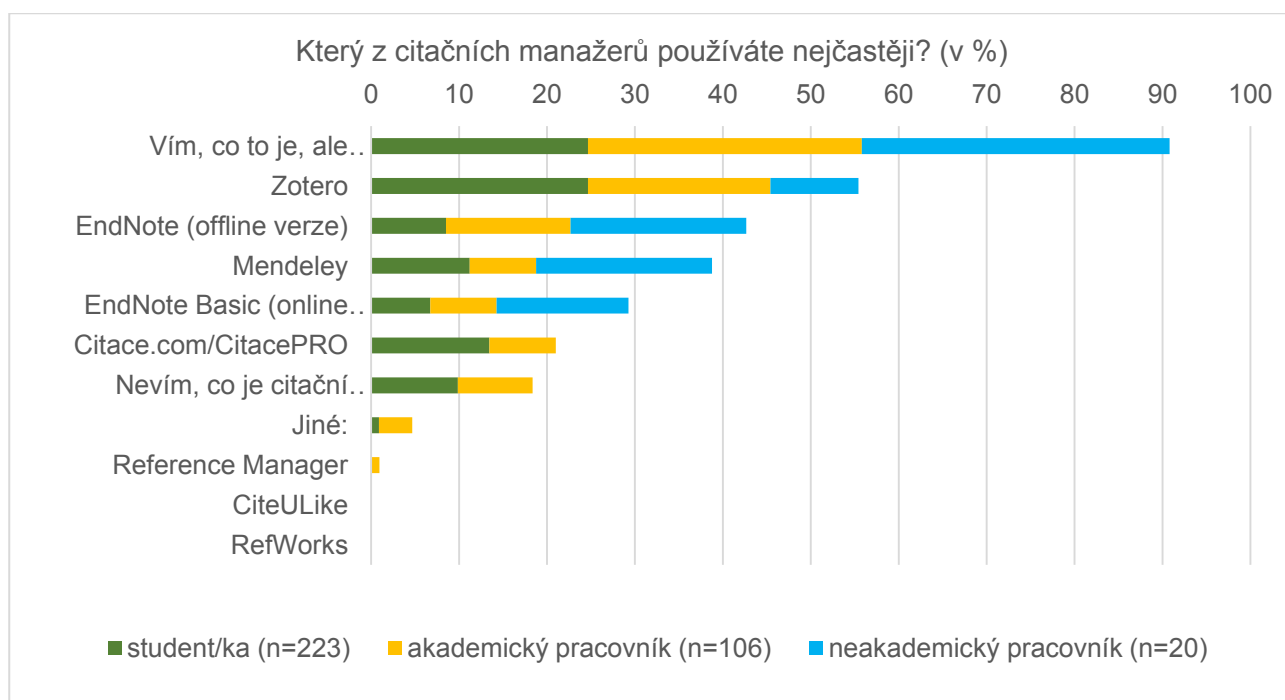
Využívání citačního manažeru

Protože mezi citačními manažery jsou i placené aplikace (např. EndNote Basic, CitacePRO), byli v části otázek týkajících se užívání citačního manažeru osloveni pouze uživatelé, kteří v úvodu dotazníku uvedli, že využívají EIZ. Z těchto 355 uživatelů zhruba čtvrtina (26,2 %) má o existenci citačních manažerů povědomí, ale nepoužívá je. Naproti tomu téměř čtvrtina (22,3 %) respondentů používá aplikaci Zotero, zhruba desetina (11 %) je uživatelem aplikací EndNote, Citace.com/CitacePRO nebo Mendeley. Z hlediska typu uživatele se ukazuje, že studenti i zaměstnanci o existenci citačních manažerů ví, ale ne vždy je využívají.

Jako nejčastější účel užívání citačního manažeru uvedly téměř dvě třetiny respondentů (59,7 %) možnost vkládat citace a soupis literatury do textu, více jak polovina pak oceňuje u těchto aplikací možnost systémové změny citačního stylu (51,3 %). Zhruba čtvrtina až třetina uživatelů pak používá citační manažery kvůli možnosti uložit si se záznamem plný text a spravovat jej či vytvářet přehledy své publikační činnosti.

V komentářích se k citačním manažerům vyjádřilo 12 respondentů, z nichž 3 zopakovali možnost správy plných textů, jednotlivci kladně hodnotili kompatibilitu citačního manažeru s MS Office, možnost synchronizace dat mezi počítači či vytvářet si bázi záznamů k určitému tématu, eliminace chyb v citacích apod. Jeden z respondentů uvedl, že mu citační manažer nevyhovuje, další se s ním učí pracovat.

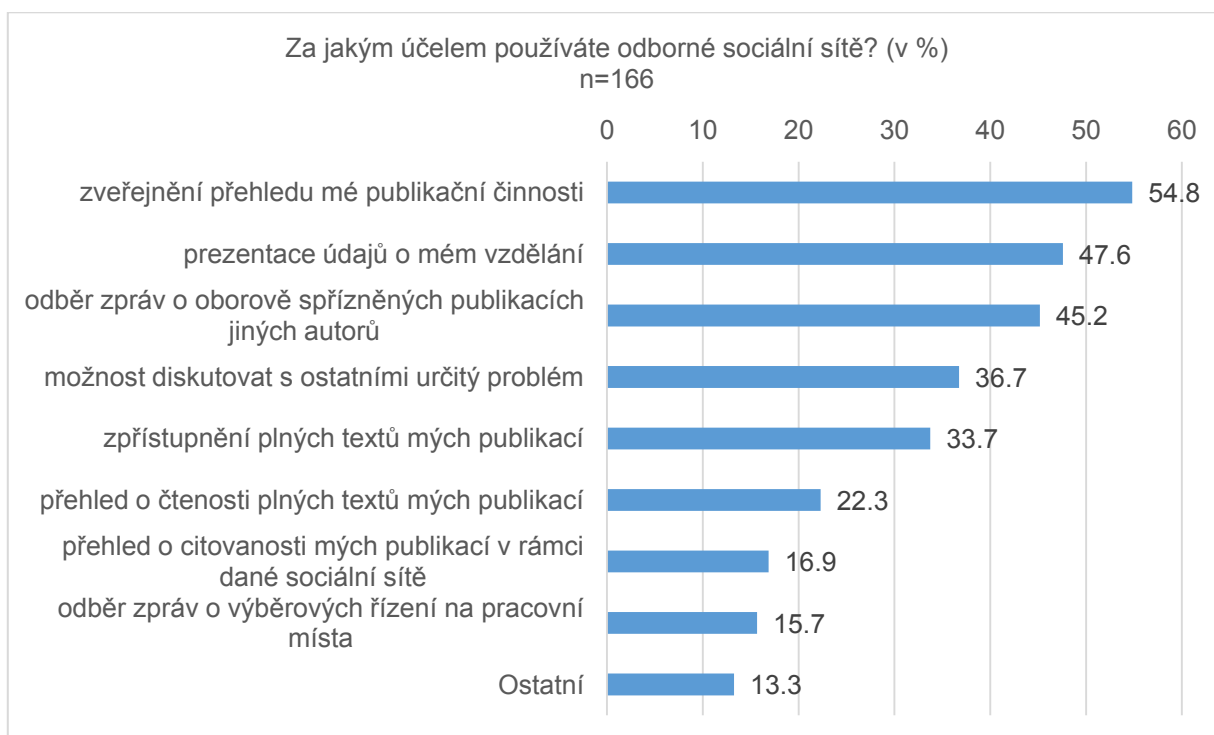
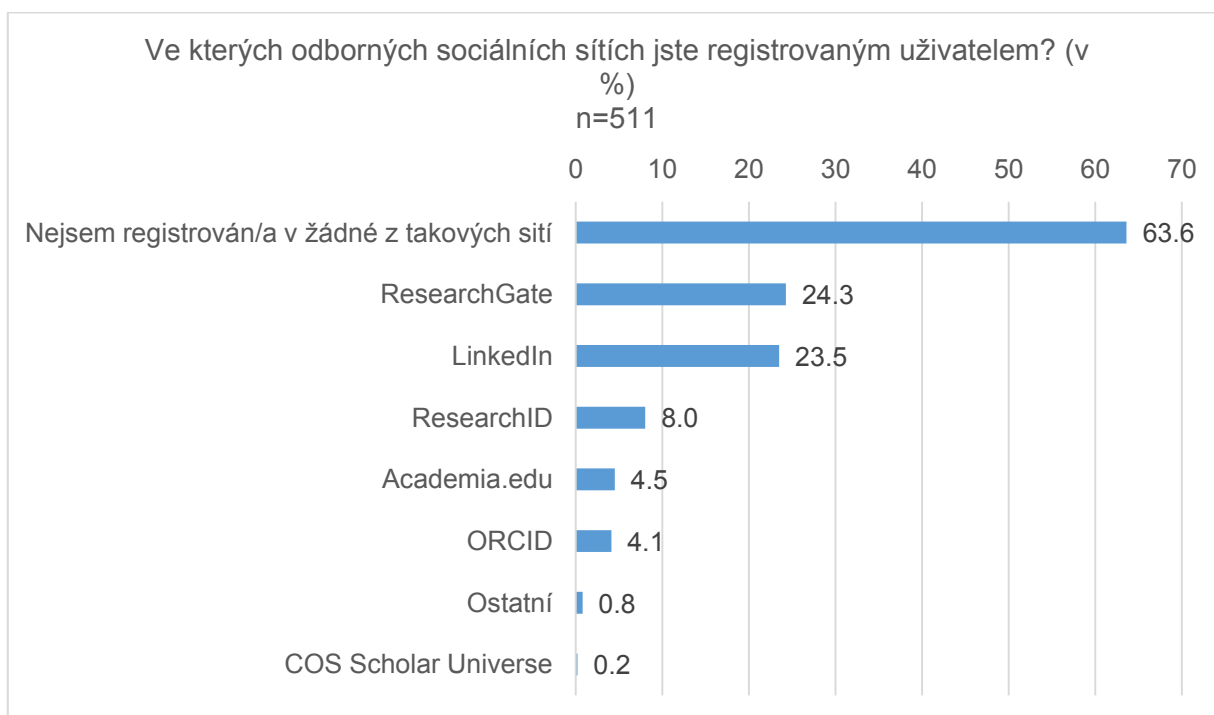

Komentář KUK: Všem, kteří se chystají psát odborný text, doporučujeme naučit se s některou z aplikací pracovat. Kupříkladu na LF a PŘF jsou doporučovány různé citační styly a i samotní vědci při publikování citují podle různých stylů (více k tomu se můžete dočíst v magisterské práci Markéty Řehůrkové [Výzkum citačních stylů na vybraných přírodovědeckých fakultách v ČR](#) a recenzovaných článcích Jiřího Kratochvíla [Analýza užívaných citačních stylů v publikacích autorů z lékařských, sportovních a přírodovědných oborů na Masarykově univerzitě](#) a [Přínosy standardizace citačních pokynů pro české lékařské časopisy](#)). Proto doporučujeme naučit se s citačním manažerem pracovat kvůli zjednodušení citování a eliminaci chyb. V KUK poskytujeme školení k citačnímu manažeru Zotero, neboť se jedná o zdarma dostupnou a na ovládání jednoduchou aplikaci s podporou pro téměř 8 000 citačních stylů. Tato školení poskytujeme osobám z CEITEC, FSpS, LF a PŘF (obory v kampusu) v rámci [každosemestrálních Kurzů KUK](#) a na vyžádání pro zmíněná pracoviště v jejich prostorách v jim vyhovujícím termínu.

Využívání platform pro prezentaci své publikační činnosti a měření její citovanosti na Internetu

V otázce využívání odborných sociálních sítí a platform umožňujících zpřístupnit přehledy své publikační činnosti i s případnými plnými texty téměř dvě třetiny (63,6) uživatelů uvedly, že nejsou v žádné z takových

sítí a platformem registrovány. Téměř čtvrtina (23,5 – 24,3 %) naopak uvedla, že je registrována v sítích ResearchGate a LinkedIn, méně než desetina zmínila ostatní sítě.

Komentář KUK: Vysoký počet respondentů neregistrovaných v žádné z uvedených platformů lze přičítat tomu, že většinu respondentů tvořili studenti, kteří ještě nemají tak bohatou publikační činnost jako akademičtí pracovníci a tedy potřebu ji prezentovat. Překvapující je nízký počet respondentů registrovaných v platformách ResearchID a ORCID. Bližší analýza totiž ukázala, že ačkoliv ResearchID slouží k jednoduché prezentaci publikační činnosti a její citovanosti ve Web of Science a ORCID umožňuje jednoznačnou identifikaci autora u záznamů evidovaných ve Web of Science, Scopusu a platformách typu CrossRef, ze 114 akademických pracovníků je v prvně jmenované platformě registrováno 20 respondentů a ve druhé 12 respondentů. Proto KUK již začátkem září 2015 ve spolupráci s Rektoriátem MU uspořádala seminář *Možnosti prezentace publikační činnosti a její citovanosti na Internetu*, pro jehož potřeby vytvořila [pomocný studijní](#)

[materiál](#) a nechala pořídit videozáznam akce (k obojímu vyžadováno přihlášení do IS MU). KUK bude dále o těchto platformách své uživatele informovat v rámci svých vzdělávacích aktivit, na webu/Facebooku apod.

Závěrečné komentáře

V závěrečném komentáři se k EIZ vyjádřilo 21 respondentů, z nichž 14 projevilo obecnou spokojenost s prací KUK a Knihovnicko-informačního centra MU v oblasti EIZ, přičemž 2 z těchto respondentů navíc zdůraznili nezbytnost EIZ pro vědu a výzkum MU. V ostatních komentářích 2 osoby doporučily KUK zlepšit informovanost o EIZ, jednotlivci pak navrhli pořídit přístup k dalším EIZ, zdůvodnili preferenci databáze Medline PubMed, měli podnět ke zlepšení propagace dotazníkového šetření apod.

Příloha 1 – Informace o zdrojích/časopisech, které respondenti postrádají

American Bee Journal	Časopis není předplácen, protože jej žádné z pracovišť CEITEC, FSpS, LF a PŘF (v kampusu) k předplatnému nenavrholo a nehradí (dále jen „není předplácen“.
American Physical Society journals	Díky projektu MedInfo má MU do r. 2017, respektive vzhledem k povinné udržitelnosti do r. 2019, přístup k archivům časopisů APS. V případě aktuálních ročníků MU má přístup díky MedInfo k časopisům Physical Review B+E, Physical Review Letters a Reviews of Modern Physics (viz https://ezdroje.muni.cz/prehled/zdroj.php?lang=cs&id=148)
American Society for Microbiology	Některé z časopisů této společnosti jsou na MU předpláceny, pro získání přehledu o jejich dostupnosti použijte výše popsaný postup ověření dostupnosti časopisů v systému Discovery s tím, že po otevření odkazu <i>Seznam dostupných časopisů a knih (A-Z)</i> nad vyhledávacím polem klikněte na <i>Advanced search</i> a následně do pole vepište <i>American Society for Microbiology</i> , níže zvolte <i>Publisher name</i> a klikněte na <i>Search</i> .
Analytical and Quantitative Cytology and Histology	není předplácen
Analytical Biochemistry (do r. 1990)	Aktuální ročníky jsou zpřístupněny v databázi ScienceDirect , ročníky vydané před r. 1990 jsou dostupné v tištěné formě v KUK.
APA PsycNET	K plným textům z časopisů z produkce American Psychological Association je v současné době přístup pouze z FSS (více viz https://ezdroje.muni.cz/prehled/zdroj.php?lang=cs&id=183), která je vzhledem k oborové příslušnosti předplácí. V případě zájmu o přístup i v kampusu by muselo pracoviště/fakulta působící v kampusu navrhnout nákup a podílet se na spolufinancování zdroje.
Australian Journal of Botany	není předplácen
Biophysical Journal	není předplácen
Botany	není předplácen
Cancer Cell	Aktuální čísla jsou dostupná prezenčně v tištěné formě v KUK.
Carcinogenesis	není předplácen
Cell	Aktuální ročníky a zpětně do roku 1997 jsou dostupné v tištěné formě v KUK. Cena online předplatného je velmi vysoká (cca 1 mil. Kč za rok).
Circulation Heart Failure	Časopis byl předplácen do r. 2014. Od r. 2015 není předplácen, protože jej žádné z pracovišť CEITEC, FSpS, LF a PŘF (v kampusu) nenavrholo k nákupu a nehradí jej.
Current Biology	Čísla časopisu starší než 12 měsíců jsou volně k dispozici v režimu Open Access. Aktuální ročník není předplácen, protože jej žádné z pracovišť CEITEC, FSpS, LF a PŘF (v kampusu) nenavrholo k nákupu a nehradí jej.
Časopisy z oblasti restaurování	K tomuto tématu mohou být články jak v časopisech přímo zabývající se touto problematikou, tak i v těch zaměřených obecně na umění. Doporučujeme proto vyhledávat podle vhodných klíčových slov prostřednictvím vyhledávače discovery.muni . Samozřejmě se můžete poradit o vhodných titulech s vyučujícími, kteří mohou - mají-

li na tuto akvizici finance - navrhnout tituly k nákupu při každoročním sběru požadavků na předplatné.

Environmental Chemistry	není předplácen
Environment International	Aktuální ročník je dostupný v databázi ScienceDirect .
Helvetica Chimica Acta	Ročníky od r. 1998 do současnosti jsou dostupné v databázi Wiley Online Library .
Ingenta Connect	V současné době MU má na platformě Ingenta Connect dostupné fulltextově pouze samo-statná předplatná vybraných časopisů (např. Cell Transplantation, Current Cancer Drug Targets, Journal of Bryology aj.)
Geophysical Research Letters	Není předplácen. V databázi ProQuest jsou dostupné plné texty z ročníků 2009-2012. Jinak se jedná o časopis, který příliš nepřísluší oborově do kampusu a tedy KUK.
JAMA	Na MU jsou některé tituly z řady JAMA předplaceny (JAMA, JAMA neurology, JAMA psychiatry). U řady časopisů jsou dostupná aktuální čísla časopisů, pouze jsou zpřístupněna s měsíčním zpožděním. Pro ověření dostupnosti konkrétního titulu využijte výše zmíněný vyhledávač Discovery.
Journal of Aerosol Science	není předplácen
Journal of Chromatography	Aktuální ročníky obou řad (A i B) tohoto časopisu jsou dostupné v databázi ScienceDirect . Trvalý nákup archivu bývá velmi drahý, některé archivní ročníky jsou k dispozici v tištěné formě v Knihovně univerzitního kampusu (pro články z chybějících ročníků je nutné požádat o meziknihovni výpůjčku na http://kuk.muni.cz/mvs/).
Journal of Comparative Physiology A	Aktuální ročník je dostupný v databázi Springer .
Journal of Endodontic	není předplácen
Journal of Experimental biology	Časopis je na MU dostupný s embargem 6 měsíců, tj. čísla vydaná v posledních šesti měsících nejsou předplacena.
Journal of Experimental Zoology Part A	Aktuální čísla dostupná ve Wiley Online Library .
Journal of Geophysical Research	Není předplácen. Navíc se jedná o časopis, který příliš nepřísluší oborově do kampusu a tedy i do KUK.
Journal of Helminthology	není předplácen
Journal of Periodontology	Ročníky od r. 1949 do současnosti jsou dostupné v databázi http://www.joponline.org/loi/jop .
Leukemia	Aktuální ročníky jsou dostupné na http://www.nature.com/leu/archive/index.html a přístup je zakoupen až do roku 2019. Archivní ročníky jsou na uvedené stránce volně k dispozici.
Leukemia and Lymphoma	Aktuálně není předplácen, dostupné jsou ročníky vydané od r. 1998 vyjma těch, které byly vydány v posledních 18 měsících.
LWW Lippincott, Williams & Wilkins	MU má přístup k řadě časopisů tohoto vydavatelství, více informací viz https://ezdroje.muni.cz/prehled/zdroj.php?lang=cs&id=72 , kde je i odkaz na stránku se seznamem dostupných časopisů v této databázi. Kromě toho má MU i přístup k archivům a dalším samostatným předplatným, viz htt-

[ps://ezdroje.muni.cz/prehled/zdroj.php?lang=cs&id=347](https://ezdroje.muni.cz/prehled/zdroj.php?lang=cs&id=347)

Methods in Enzymology	není předplácen
Molecular Cell	Časopis není předplácen, přičemž však čísla vydaná před 365 dny jsou dostupná volně komukoliv na webu časopisu .
Nature Communications	Aktuální ročník je dostupný v databázi Medline Complete . Většina článků je rovněž volně dostupná v režimu Open Access přímo na webových stránkách časopisu .
Nature Publishing Group journals	V rámci projektu MedInfo má MU do r. 2019 zajištěn přístup k řadě časopisů Nature, více informací viz https://ezdroje.muni.cz/prehled/zdroj.php?lang=cs&id=380 . Dostupnost starších ročníků lze ověřit pomocí vyhledávače discovery.muni.
Nature Reviews	Není zcela zřejmé, který konkrétní časopis z řady Nature Reviews postrádáte. Pro ověření dostupnosti konkrétního titulu využijte výše zmíněný vyhledávač discovery.muni.
Nature Review Neuroscience	Časopis není předplácen, přičemž však čísla vydaná před 365 dny jsou dostupná volně komukoliv na webu časopisu .
Neoplasma	není předplácen
Neuron	Aktuální ročník časopisu je v tištěné podobě k prezenčnímu zapůjčení ve studovně KUK. Starší ročníky jsou dostupné online ve více databázích, doporučujeme je vyhledávat v discovery.muni.
Oncogene	Aktuální ročníky jsou do r. 2019 dostupné na http://www.nature.com/onc/archive/index.html , archivní ročníky jsou volně k dispozici.
Plant Cell	není předplácen
Plastic and Reconstructive Surgery	Tento časopis je na MU dostupný prostřednictvím platformy Ovid v rámci zakoupené kolekce časopisů LWW - High Impact Collection (https://ezdroje.muni.cz/prehled/zdroj.php?lang=cs&id=72).
PNAS	Aktuální ročníky jsou dostupné na http://www.pnas.org/content/by/year . Předplatné je zakoupeno do roku 2019, starší ročníky jsou volně dostupné.
Radiology	Aktuální ročník je dostupný na http://pubs.rsna.org/loi/radiology , předplatné je zakoupeno do roku 2019.
Science	Aktuální ročník je dostupný na http://www.sciencemag.org/content/by/year , předplatné je zakoupeno do roku 2019.
Shock	Časopis byl předplácen do r. 2014. V roce 2015 nebylo předplatné z důvodu ceny a nízkého využití časopisů obnoveno a pro r. 2016 nebyl časopis žádným z pracovišť CEITEC, FSpS, LF a PřF (v kampusu) k předplatnému navržen.
Synlett	není předplácen
Taylor & Francis Online	MU má aktuálně předplácený přístup k ca 90 časopisům vydavatele jak humanitních, tak přírodovědných titulů. Dostupnost konkrétního titulu ověříte v discovery.muni, případně na http://www.tandfonline.com zvolte záložku <i>Browse</i> (je třeba stránku

zobrazit z počítače na MU nebo z počítače s [nastaveným vzdáleným přístupem](#)).

[The Royal Society journals](#)

Z 11 časopisů této společnosti jsou dva (Open Biology +Royal Society Open Science) v režimu Open Access. Ostatní jsou na MU dostupné v různých kolekcích s omezením na přístup k článkům vydaných v posledních 12-24 měsících (tzv. embargo). Doporučujeme pro přehled dostupných časopisů na MU s informací o omezení využívat vyhledáč [discovery.muni](#). Případný nákup aktuálního ročníku časopisů musí navrhnout pracoviště požadující daný titul.

Therapeutic Drug Monitoring

Není předplácen. V kolekci [LWW Journal Definitive Archive Collection](#) jsou dostupné ročníky 1979 – 2003.

Thieme journals

Některé z časopisů této společnosti jsou volně dostupné v režimu Open Access a některé jsou i předpláceny. Pro získání přehledu o jejich dostupnosti použijte výše popsany postup ověření dostupnosti časopisů v systému [discovery.muni](#) s tím, že po otevření odkazu *Seznam dostupných časopisů a knih (A-Z)* nad vyhledávacím polem klikněte na *Advanced search* a následně do pole vepište *Thieme*, níže zvolte *Publisher name* a *Journals Only* a poté klikněte na *Search*.

Ultrasound in Obstetrics and Gynaecology

Časopis je dostupný v databázi [Wiley Online Library](#).

[UpToDate](#)

Z důvodu vysoké ceny není UpToDate předplácen, je však saturován díky projektu MedInfo do r. 2019 přístupem do databáze DynaMed jako klinického informačního zdroje z oblasti medicíny založené na důkazech. V každém případě KUK se pokusí vyjednat zkušební bezplatný přístup, aby se LF mohla podle zájmu a využití UpToDate rozhodnout, zdali zakoupit přístup do tohoto zdroje.

Wiley Interdisciplinary Reviews

není předplácen

WIREs Computational Molecular Science

není předplácen

Zootaxa

není předplácen

Příloha 2 – Odpovědi na specifické dotazy/komentáře respondentů

V této příloze reagujeme na specifické dotazy/komentáře respondentů, neboť odpovědi mohou být přínosné i ostatním čtenářům tohoto vyhodnocení. Komentáře/dotazy respondentů jsou uvedeny v původním znění bez jazykové korektury.

Občas se mi stává, že se nemohu dostat k některým ročníkům u zdrojů ke kterým jinak přístup je. Tedy, že část časopisu je přístupná a část ne.

KUK: Záleží vždy na konkrétním titulu a podmínkách vydavatele. U některých časopisů je součástí předplatného nových ročníků rovněž i přístup do archivu, jindy např. pouze do posledních 5 ročníků. U některých titulů ve velkých kolekcích může být také tzv. embargo, kdy nejsou dostupná např. čísla časopisu vydaná v posledních 12 měsících. Vzhledem k cenám za online přístup k časopisům, které se mnohdy pohybuje v desítkách tisíc není v možnostech MU a jejich fakult zakoupit předplatné ke všem časopisům včetně jejich archivů. V případě zájmu o článek z časopisu nepřístupného na MU doporučujeme ujistit se, není-li článek volně dostupný na internetu (např. na webu časopisu, v repozitáři autorovy instituce), a pokud není, objednat si jej prostřednictvím meziknihovní výpůjční služby (MVS) poskytované každou knihovnou MU (o MVS v KUK viz <https://kuk.muni.cz/mvs/>)

Avizovaný přístup do zdroje ve skutečnosti nefunkční

KUK: Nastane-li takováto situace, klikněte v [přehledu zdrojů](#) na Portále EIZ na název příslušného zdroje, čímž zobrazíte základní informace o něm. Zde se ujistěte, že

- a) v řádku *Charakteristika* je vyjádřeno, že jde o plnotextový zdroj, nikoli např. jen bibliografický obsahující pouze bibliografické záznamy publikací,
- b) v řádku *Dostupnost do* není již uplynulé datum, do něhož licence ke zdroji byla platná,
- c) v řádku *Dostupný z* je název Vaší fakulty nebo název *Masarykovy univerzity*.

Pokud z těchto údajů vyplývá, že plnotextový zdroj Vám má být opravdu stále dostupný, informujte o svých potížích kontaktní osobu uvedenou na informacích o zdroji, nebo univerzitního správce EIZ na adrese eiz@muni.cz. Doporučujeme podrobně popsat, na co jste kde klikli, co se zobrazilo, aby správce mohl váš postup rekonstruovat a odhalit případný problém.

Místo textu se otevře stránka s logem Shibbolethu

KUK: V případě jakýchkoliv technických potíží informujte o nich univerzitního správce EIZ na adrese eiz@muni.cz.

Nefunkční ve FN Brno

KUK: Pro užívání EIZ na počítači ve FN Brno musíte nejdříve provést kroky popsané na Portále EIZ na https://ezdroje.muni.cz/vzdale-ny_pristup/pristup_z_FNB.php. Do následujícího pracovního dne provedou vaši nemocniční IT pracovníci nastavení, v jejichž důsledku již po přihlášení k vašemu účtu na kterémkoliv počítači ve FN Brno budete moci používat EIZ MU, aniž byste musel/a něco dalšího nastavovat. Pokud by i provedení postupu na výše uvedeném odkazu potíže přetrvávaly, v první řadě upozorněte na pokračující potíže vaše nemocniční IT pracovníky (kontaktní informace viz výše uvedený odkaz), pokud vás ujistí, že problémy jsou na straně MU, kontaktujte správce EIZ MU na adrese eiz@muni.cz.

Uložil jsem si odkaz na discovery.muni mezi záložky v prohlížeči, ale teď mi nejde přes záložku otevřít

KUK: Příčinou těchto potíží je to, že zadáte-li adresu <http://discovery.muni.cz>, jste přesměrován/a na jinou velmi dlouhou a nezapamatovatelnou adresu, jejíž platnost je dočasná. Pro vyřešení vašich potíží je třeba, abyste si do záložky ručně vložil webovou adresu <http://discovery.muni.cz>.

Nelze otevřít Scopus v IE, ve Firefoxu ano

KUK: Vzhledem k informaci o funkčnosti Scopusu ve Firefoxu je zřejmé, že problém není na straně univerzity, ale na straně Vaší, respektive v nastavení Vašeho prohlížeče Internet Explorer. Ujistěte se, že máte aktuální verzi Internet Exploreru včetně aktualizací typu Java, Flash Player atd.

Portál EIZ MU nepoužívám, stačí Discovery

KUK: Používání discovery.muni rozhodně doporučujeme, jak jsme ale již výše uvedli, aktuálně prohledává záznamy z [cca 75 % databázi](#) dostupných na MU. Takže v případě hledání informací ze zdrojů, které nejsou v discovery.muni zahrnuty, je již Portál EIZ nezbytný (např. v discovery.muni není sledována chemická databáze Reaxys).

Portál EIZ MU je nepřehledný, zastaralý design

KUK: Podle nám dostupných informací je plánován redesign portálu v rámci plánovaného redesignu webu Masarykovy univerzity. Doufáme, že poté bude pro Vás Portál EIZ MU přehlednější.

V Discovery chybné odkazy směřující na placený text

KUK: Vzhledem k množství odkazů (hovoříme zde o desítkách tisíc, ne-li milionech odkazů) jsou všechny samozřejmě vytvářeny systémově a chyba se může vyskytnout. V takovém případě Vás prosíme, abyste jakoukoliv nesrovnalost vždy oznámil univerzitnímu správci EIZ na adresu eiz@muni.cz.

Na discovery.muni zvýraznit vyhledávací pole, ubrat reklamy EBSCO, zestručnit texty

KUK: Předáme podnět správcům discovery.muni

Nic jsem tím (discovery.muni – pozn. KUK) nenašla, Google Scholar byl lepší

KUK: Odpovědí na dotaz je komentář KUK na s. 14.

Vadí mi, že OpenVPN si nepamatuje přihlašovací údaje a automaticky se nepřipojí.

KUK: Uložení přihlašovacích údajů není možné z bezpečnostních důvodů.

OpenVPN mi nefunguje ve Windows 8

KUK: V případě problém s připojením doporučujeme nejdříve si na webu [Ústavu výpočetní techniky MU](#) ověřit, jestli na něm není uvedena některá z příčin Vašich potíží. Pakliže není, na konci zmíněné stránky jsou pokyny, na koho se s dotazem obrátit.

Do varovani a blokace ze strany fnusa jsem pouzival nejcasteji proxy, pak nasledne VPN, nadale vyuzivam tu variantu, ktera kde zrovna funguje, poznamku mam k Shibboleth coz funguje z me zkusenosti nejhure a po zalogovani byt spravnym heslem vypise Error hlasku a nekdy pak pokracovat lze, jindy ani za zlate cune....

KUK: Na jaře 2015 KUK zaslala e-mailem všem cca 200 zaměstnancům FN u sv. Anny (FN USA) informaci, aby z počítačů ve FN USA k EIZ MU přistupovali podle jednoho z postupů uvedených v návodu zveřejněném na adrese <http://is.muni.cz/do/1482/kuk/navody/ezproxy-fnusa.pdf>. V létě KUK pro jistotu ještě požádal sekretariáty FN USA o rozeslání této informace. Podle našich zjištění však tento návod k 1. 10. 2015 zobrazilo jen 14 osob. Pakliže zaměstnanci LF ve FN USA našim informacím nevěnují pozornost, tak pochopitelně budou jejich potíže s připojením k EIZ MU z počítačů ve FN USA přetrvávat, za což již však KUK nemůže nést vinu.